

SCRIPTA MINORA

REGIAE SOCIETATIS HUMANIORUM LITTERARUM LUNDENSIS

Studier utgivna av Kungl. Humanistiska Vetenskapssamfundet i Lund

1975—1976: 1

Gunnar Jarring

GUSTAF RAQUETTE AND QASIM AKHUN'S
LETTERS TO KAMIL EFENDI

ETHNOLOGICAL AND FOLKLORISTIC MATERIALS
FROM SOUTHERN SINKIANG EDITED AND
TRANSLATED WITH EXPLANATORY NOTES

CWK GLEERUP

SCRIPTA MINORA 1957—1958

1. NILS GÖSTA VALDÉN: Om Vilhelm Ekelunds boktitlar. Zusammenfassung.
2. A. WIFSTRAND: EIKOTA. Emendationen und Interpretationen zu griechischen Prosaikern der Kaiserzeit. VII.
3. ASKO VILKUNA: Das Begräbnistier.
4. JOH. LINDBLOM: A Study on the Immanuel Section in Isaiah. Isa. vii 1—ix, 6.

SCRIPTA MINORA 1958—1959

1. GUN LEHMANN: L'emploi moderne de l'adverbe français *tellement*, comparé à celui du *si* et du *tant* d'intensité.
2. ALF NYMAN: Évidence logique et évidence géométrique. Considérations de conceptuologie historique et de logique expérimentale.
3. ERVIN ROOS: Die Person des Nasidienus bei Horatius.
4. GÖSTA LÖWENDAHL: Kärlek och svårmod hos Viktor Rydberg. Zusammenfassung.

SCRIPTA MINORA 1959—1960

1. EJNAR DYGGVE: Three Sanctuaries of Jelling Type.
2. JONAS PALM: Zur Funktion und Stellung des attributiven Demonstrativums im Griechischen.
3. CLAES SCHAAR: On the Motif of Death in 16th Century Sonnet Poetry.
4. JONAS PALM: Textkritisches zum Apokritikos des Makarios Magnes.

SCRIPTA MINORA 1960—1961

1. MARTIN P. NILSSON: Die Entstehung und religiöse Bedeutung des griechischen Kalenders.
2. EINAR GJERSTAD: Legends and Facts of Early Roman History.
3. NILS-ARVID BRINGÉUS: Järnplogen som innovation. Summary.
4. ERVIN ROOS: Textkritische Betrachtungen über einige Stellen im 6. Buch des Thukydidés.

SCRIPTA MINORA 1961—1962

1. PER WIESELGREN: Bröllopskväden på hexameter.
2. GEORG HENRIK VON WRIGHT: Essay om naturen, människan och den vetenskapligt-tekniska revolutionen. Summary.
3. A. THOMSON: Stöld av annans hustru. Kristoffers landslag Tjuvabalken kapitel I. Zusammenfassung.
4. J. E. CROSS: Ælfric and the Mediæval Homiliary—Objection and Contribution.

SCRIPTA MINORA 1962—1963

1. JAN MOGREN: Antik poesi i svensk översättning. Två studier. I. Traditionalism och förnyelse inom översättarkonsten. II. Om Anacreontea.
2. ALF LOMBARD: Le rôle des semi-voyelles et leur concurrence avec les voyelles correspondantes dans la prononciation parisienne.

SCRIPTA MINORA

REGIAE SOCIETATIS HUMANIORUM LITTERARUM LUNDENSIS
Studier utgivna av Kungl. Humanistiska Vetenskapssamfundet i Lund
1975—1976: 1

GUSTAF RAQUETTE AND QASIM AKHUN'S
LETTERS TO KAMIL EFENDI

ETHNOLOGICAL AND FOLKLORISTIC MATERIALS
FROM SOUTHERN SINKIANG EDITED AND
TRANSLATED WITH EXPLANATORY NOTES

By GUNNAR JARRING

CWK GLEERUP

Publications of the Royal Society of Letters at Lund:
Monographs (Acta), Papers (Scripta Minora), Annual Report (Årsberättelse)

Editor: Professor Berta Stjernquist
Dept. of Archaeology, University of Lund
Kraftstorg 1, S-223 50 Lund - Sweden

Orders for publications should be addressed to any international bookseller
or directly to the publishers
LiberLäromedel, POB 1205, S-221 05 Lund - Sweden

CWK Gleerup is the imprint for the scientific and scholarly publications
of LiberLäromedel Lund

*Published with the aid of grants from
Statens humanistiska forskningsråd*

Contents

The background of RAQUETTE'S Essay. Social and Educational Conditions in Southern Sinkiang in the First Decades of the 20th Century	5
Ethnological and Folkloristic Materials	10
Caravan Journeys	10
On the Manner of Exchanging Greetings	11
Marriage	12
The Swedish Missionaries and their Activities	12
Entertainments	13
The Snow-game	13
Mashraf	15
Moslem Shrines	18
Rope-dancers and other Amusements	19
Illness, Death and Funeral	20
Birth	22
Weddings	23
The Oghlaq-game	27
The Bringing Home of the Bride	28
Lawsuits	28
Matrons	29
Proverbs	30
The Swedish Text of QASIM Akhun's Letters to KAMIL Efendi	31
List of Works Quoted	52

The Background of Raquette's Essay. Social and Educational Conditions in Southern Sinkiang in the First Decades of the 20th Century

In Gustaf RAQUETTE's literary heritage¹ there is a manuscript entitled "Kasim akhons bref till sin vän Kamil effendi i Stambul om lefnadssätt, seder och bruk i Ostturkestan. Af G. Raquette." (QASIM² Akhun's letter, to his friend KAMIL Efendi in Istanbul regarding life, manners and customs in Eastern Turkestan). The manuscript is now part of the collections of the University Library of Lund. It consists of 36 pages in folio in RAQUETTE's own hand-writing. There is furthermore, also in the Lund University Library, a copy of the text consisting of 34 pages. This copy was made by Miss Hanna ANDERSSON (b. 1884) of the Swedish Mission in Kashghar, who later became RAQUETTE's second wife. His first wife Eva RAQUETTE died in 1927. RAQUETTE's own manuscript is written in Swedish in the old orthography, the copy on the other hand in the reformed orthography which came into official use already in 1906, but evidently was not used by RAQUETTE until later in his life.

There is little doubt that RAQUETTE intended to publish these letters in book-form, or perhaps brochure-form. It is furthermore obvious from the manuscript that RAQUETTE's intention was to have this publication illustrated with photographs from Eastern Turkestan. The above mentioned copy is however provided with only one photograph, signed John T[ÖRNQUIST].³ No information is available as to the fate of the other illustrations.

¹ After medical studies in Stockholm and Lund Gustaf RAQUETTE (1871—1945) joined the Svenska Missionsförbundet (Swedish Mission Society) on active missionary service in Eastern Turkestan where he served, mainly in Kashghar and Yarkand, during the years 1896—1921. In 1903 he took the degree of doctor of tropical medicine at Victoria University of Liverpool. In 1924 he was appointed assistant professor of Turcology at Lund University. For the most complete biography and list of his publications v. Lunds Universitets matrikel 1939, pp. 394—396. Cf. further SYKES & SYKES, pp. 51—52.

² Instead of KASIM in RAQUETTE's original Swedish text I use the form QASIM < A. قاسم *qa:sim*; Akhun < P. اخوند *a:χun* ~ *aχun* ~ *aχund* ~ *aχon* Mr., title affixed to men's names, teacher (J 16); for women the title *χa:n* is used, e.g. Nisa Khan p. 12; cf. J 125 *χa:n* ~ *χan* title for a lady, affixed to women's names; transcriptions of Uighur words are in accordance with the system used by me in my earlier publications.

³ John TÖRNQUIST (1876—1937) was one of the Swedish Eastern Turkestan missionaries. He is well known as an author and photographer. He was mainly

QASIM Akhun's letters are written in a style which closely imitates that of an Eastern Turkestanian letter-writer of the beginning of this century.⁴ We have e.g. the following introductions to the letters:

To my dear highly respected friend and brother KAMIL Efendi	
From the humble and insignificant QASIM Akhun	(1st letter)
To my dear and longed-for friend KAMIL Efendi	
From the humble and insignificant QASIM Akhun	(2nd letter)
To my blessed and gracious friend KAMIL Efendi	
From his most insignificant brother QASIM Akhun	(3rd letter)
To my dear highly esteemed friend KAMIL Efendi	
From your humble and submissive slave QASIM Akhun	(4th letter)
To my noble brother KAMIL Efendi	
From his insignificant friend QASIM Akhun	(5th letter)

All these introductory greetings follow the basic principle of all Eastern Turkestanian letter-writing, viz. the upgrading of the addressee and downgrading of the writer.

There are further examples of courteous formulas which are used in letter-writing, viz.

May the blessing of Allah be with you!

May numerous sons grow up in your palace!

May thousandfold riches of both this transitory world and the everlasting world be accorded to you! Peace! (p. 36)

Your letters are to me like the shade of an oasis to a tired traveller! (p. 46)

No doubt RAQUETTE wrote this essay with the double intention of both illustrating the problems of evangelical missionary work among the Moslem population of Southern Sinkiang and of giving an ethnological and folkloristic description of the habits and customs of the Turks living there. QASIM Akhun from time to time states his respect for the activities of the Swedish missionaries and his appreciation of their work (v. pp.

---

active in Kashghar and Hancheng, the Chinese city of Kashghar, and specialized in Chinese. He is the author of "Kaschgar. Några bilder från innersta Asiens land, folk och mission." (Stockholm 1926). (Kashghar. Some pictures from Innermost Asia, its people and the mission) and "Genom vildmarker och sagoländer. Från Kaschgar till Jerusalem." (Stockholm 1928). (Through wildernesses and fairylands. From Kashghar to Jerusalem), and a number of articles in different reviews and journals.

⁴ For the composing and style of letters in Eastern Turkestan v. خطوط المتنوعة published by the Swedish Mission press in Kashghar 1931 with 47 specimens of letters and official documents; cf. further VAMBERY, Ein chinesisches-tatarisches Originalbrief, SHAW, Visits, p. 147 and LE COQ, Turfan-Miszellen.

12—13). His views in general on Christian education are influenced by his studies in an American Mission school in Constantinople and later on at the American University of Beirut. Originally QASIM Akhun had been sent to Constantinople in order to get a solid Islamic education in the capital of the Caliph of Islam and to get acquainted with the modern life of this great city of the Turks. When it became known among his relatives in Kashghar that he had devoted his time to study in Christian schools and at a Christian university he was immediately recalled. As he did not heed the orders from Kashghar his allowance was withdrawn. This was decisive in bringing him back to his native country. It is not a Christian or, a Nazarene⁵ as RAQUETTE prefers to call him, that we meet in QASIM Akhun after his return to Kashghar. One would have expected RAQUETTE with his missionary background and zeal to have depicted QASIM Akhun as a young man with a Christian inclination but instead we meet a Kashgharian Turk with modernized, sometimes critical views on Islam but one who after his acquaintance with Christian educational institutions nevertheless adheres to his original religion and accepts life as it is in his native country.

In the introduction to his essay RAQUETTE gives the background to QASIM Akhun's travels and studies in the Western world, because thus Turkey, Istanbul and Beirut must have appeared to the inhabitants of Kashghar. QASIM Akhun is depicted as a member of a wealthy family of merchants (*baj*)⁶ under the leadership of his uncle HASAN Bai who with Kashghar as their headquarters had well developed commercial relations with the surrounding countries. This was in the days when all trade was carried out as caravan-trade. The leading personalities of this Kashgharian merchant family were widely travelled and had visited not only Constantinople and Moscow but also Berlin and Paris. These travels had had their impact upon their minds. Through comparison they had discovered how backward their own country was and how much it would have to learn from the West in order to become modernized. In Constantinople they had come into contact with the thinking and ideas of the Young Turks⁷ and also with adherents to the Pan-Islamic movement. They had found much that was attractive in the philosophy of the Young Turks, especially in their ideas of social reform parallel to a cautious modernization of Islam. They had found their applicability to the social

⁵ The usual term for Christian is *mesi:hi* A.P. مسیحی or *isevi*: A. عيسوی; *nasra:nī* A.P. نصرانی is more seldom met with; cf. SHAW, *Visits*, p. 65 "Christians (or as they call them, 'Nasâree', 'Nazarenes') are looked upon as little inferior to Muslims."

⁶ J 46 *baj* rich, wealthy, rich man, rich people. merchant; also added to proper names e.g. *isa b. ISA* Bai.

⁷ For the Young Turks, v. FERAZ AHMAD, *The Young Turks* (1969).

order of Kashgharia well worth investigating. This was the reason why one of the members of the family, QASIM Akhun, was sent to Turkey in order to acquaint himself with the modern ideas of the time.

RAQUETTE probably wrote his essay "QASIM Akhun's letter to KAMIL Efendi" around 1913—14. The first letter is dated Muharram 2nd, 1332 which corresponds to December 1st, 1913. The last letter is dated Ara 29th, 1333 which is equal to October 8th, 1915.⁸ These dates coincide with the period of ambitions to reform which could be discovered in certain circles in Kashgharia, especially among some enlightened merchants.

RAQUETTE speaks of one HASAN Bai (which of course is a fictitious name) as a representative of these reformative tendencies. The reality behind RAQUETTE's description of this period was there, however. This is evident from i.a. C. P. SKRINE's and Pamela NIGHTINGALE's recent work "MACARTNEY at Kashgar. New light on British, Chinese and Russian Activities in Sinkiang 1890—1918" (London 1973).⁹ The authors give a most interesting and valuable account of this period based on material in the India Office and Foreign Office. From their report it is evident that in Artush, close to Kashghar, there existed a millionaire merchant HOSEIN Bai Batcha¹⁰ who represented exactly those reformative inclinations which have been described by RAQUETTE in his essay. HOSEIN Bai Batcha was an educated Kashgharian who had seen much of the world during his travels to far off countries. He had taken the initiative in educating young boys and girls and even sent some young men abroad for study. He was interested in the Pan-Islamic movement and Constantinople as its inspirational source. All this corresponds to RAQUETTE's description of HASAN Bai. One is tempted to assume that the fictitious HASAN Bai in reality is the veritable HOSEIN Bai Batcha.

With the first world war the Pan-Turanian movement grew stronger in Central Asia and the influence of Turkish culture and politics made itself felt also in Kashghar. Thus in 1915 a school was set up in Kashghar by one AHMAD KAMAL, a Turkish subject, where the pupils were taught to look to the Sultan of Turkey as their head.¹¹

⁸ In the first letter RAQUETTE uses the Arabic name of the month, viz. Muharram, in the second letter the Turk name of the Month, Ara or Ara ay, corresponding to the Arabic eleventh month *zu'l-qa'da*. The Arabic and Turk names of months are used parallelly, cf. RAQUETTE, *Eastern Turki grammar*, I, pp. 69—73 Chronology.

⁹ Especially pp. 157, 162, 248; cf. further HARTMANN *Der islamische Orient*. 4. Zentralasiatisches aus Stambul (1902).

¹⁰ J 45 *bača* P. بچه boy, child; *bajbača* son of a *bai*.

¹¹ SKRINE & NIGHTINGALE, op. cit. p. 248. This school is referred to in G. AHLBERT's article "Islam som kulturbärare" (*På obanade stigar*, p. 197). I quote AHLBERT "A few years ago [around 1915] an educated Turk from Constantinople opened a Young Turk school at Kashghar. Since in this school instruction was given according to modern methods and since it introduced the usages and customs of the

A further illustration of these reformative tendencies in Kashghar is given by TÖRNQUIST.¹² He gives an intimate picture of a young man KADER Efendi from Kashghar who was sent by his family to Constantinople for studies. KADER Efendi belonged to a wealthy merchant family in Kashghar. It was his uncle "HUSSIM baj" (in TÖRNQUIST's spelling, which no doubt is equal to HOSEIN Bai) who paid for his trip to Constantinople and for his studies there. KADER Efendi (the title EFENDI he had adopted in Constantinople) returned to Kashghar as an enlightened young man with liberal views. He kept in close touch with the Swedish missionaries who were active there. I remember meeting him in Kashghar in 1929. It cannot be excluded that RAQUETTE'S QASIM Akhun to some extent has been modelled upon KADER Efendi.

As a whole RAQUETTE'S essay gives an interesting picture of social conditions in Sinkiang, especially in Kashghar as they were in the beginning of this century. As will be seen in the following RAQUETTE makes an important contribution to our scanty knowledge of the beliefs and customs of that secluded area of Central Asia. There are to be found fine nuances of what is considered to be good form¹³ in daily life and observations of quite an amusing character as to the boundary between good form and practicality. Thus, e.g., after having eaten pilaw with their fingers (which is good form), they wipe their hands on their boots in order to grease them and not let the remaining fat of the pilaw get lost (which is practicality).¹⁴

The translations which follow concern those passages in RAQUETTE'S text which I consider to be of ethnological and folkloristic interest. They are not always verbatim translations from the Swedish original. Sometimes I have found it more expedient to make summaries of less interesting sections and sometimes I have had to add a few explanatory words or sentences in order to make the text more easily understandable. But these cases do not affect the true meaning of RAQUETTE'S presentation of life and customs in Kashghar at the beginning of this century.

[Moslem] West it aroused the bitter animosity of the orthodox mullahs. The school was officially declared unlawful (*haram*) and those who studied there were declared unbelievers (*ka:fer*)."—In 1929 I was told in Kashghar that the name of this teacher was Sami Efendi. Or were there two teachers?; on the Pan-Turanian movement v. CZAPLICKA, *The Turks of Central Asia in History and at the Present Day* (1918), JÄSCHKE, *Der Turanismus der Jungtürken* (1941) and ZAREVAND, *United and independent Turania* (1971).

¹² TÖRNQUIST, *Kaschgar*, p. 249 et seq.

¹³ For conceptions of good form among the Turks of Central Asia cf. FORSYTH, p. 89 *Etiquette*, and КАТАНОВ, *Правила мусульманскаго хорошаго тона* and for general information on good manners when eating and drinking KINDERMANN, *Über die guten Sitten beim Essen und Trinken*.

¹⁴ v. p. 18.

Ethnological and Folkloristic Materials

CARAVAN JOURNEYS (pp. 33—34)

The portion on the setting up of a caravan¹ describes a passage of fifteen days from Osh in Russian Turkestan (present Kirgizskaya SSR) to Kashghar. It deals with a commercial caravan, composed of 87 horses, 4 mules and 6 donkeys, loaded with paper, sugar and tobacco. The donkeys were included in order to carry the loads of maize, used as fodder for the horses and mules during the journey. The horses were equipped with big pack-saddles, which with the exception of their heads, almost completely covered the horses, making them resemble large tortoises. The loads which weighed about 65 kgs, were fastened one to each side of the pack-saddles. There is another kind of pack-saddle which is lighter but it is mainly used in caravans on the India and Afghanistan routes. Flat wooden saddles with short stirrups are used for riding. A number of caravan people are needed to take care of a large-sized caravan. Usually one caravan man takes care of 7—10 horses.

In this case, i.e. for the passage from Osh to Kashghar, provisions had to be arranged for nine caravan men. Bread was ordered from a baker—two sacks full of buns the size of a fist. The buns were prepared with sheep tallow making them hard as stone. But they became more eatable later on when broken and dissolved in hot water or tea. In addition half a pound of black 'brick'-tea,² 100 pounds of rice, a bag of onions and

¹ Cf. JARRING, *Materials*, 4, pp. 100—107 on a caravan journey from Sinkiang to India; MENGES-KATANOV II, pp. 97—99 Über das Unternehmen von Reisen und anderen Dingen; pp. 100—101 Vom Reisen. These passages deal with propitious days for starting a journey, not with the setting up of a caravan.

² NADJIP 276 *taš čaj*, 270 *tařta čaj* brick tea; the black brick tea (*qara čaj*) is mostly used by the caravan people. Green tea is called *kök čaj*; for general information on brick tea and its different qualities, v. UKERS, *All about Tea*, esp. I, p. 259. Black brick tea is, according to UKERS, made chiefly from waste left over after the manufacture of black tea, including siftings, dust and stalks. Green brick tea is made of leaves only, without admixture of dust, stalks etc. UKERS, *op. cit.* II, p. 510, gives the following description of brick tea: Common grades of China and Japan teas mixed with stalk and dust and molded into bricks under high pressure; for the Mongol and Russian trade. UKERS could have added: for the Central Asian trade.—SHAW (*Visits*, p. 379) has a passage on brick tea and its transportation which I feel is worth quoting: "We met a caravan of camels laden with huge cylinders of compressed tea, three or four feet long and a foot in diameter. I am told that they are being brought back to Yarkand after having been sent some-

carrots and one or two sheep fat-tails³ were bought. Some salt and snuff completed the equipment. A cauldron also was included in order to be used in preparing the Central Asian dish of pilaw,⁴ which is made of rice, fat-tail and carrots and eaten every or every second evening during the journey. A couple of times they managed to buy some meat from the nomadic Kirghiz and also the fat, tasty milk which the Kirghiz always have available. The travelling Kirghiz have found a much simpler way of feeding themselves. They just fill a goat-skin with sour milk and sling it over their backs. When riding the Kirghiz take a gulp of the sour milk from the plug-hole whenever it suits them. The sour milk acquires a most delicious flavour from the jolts of the riding. This is the staple food of the Kirghiz who in many cases never taste meat.

In preparation for the journey the travelling merchant equips himself with a red, thick felt-carpet which is rolled up and fastened behind the saddle when riding. In addition he has a long sheath-knife put in the boot-leg, a tall, thin copper tea-pot in a leather-case, hanging from one side of the saddle and a large tea-cup, also in a similar case, hanging from the other side. A well-equipped man would also bring along a water-pipe and a tobacco-pouch. A travelling merchant would in addition be equipped with the indispensable saddle-sack with all what it may contain. It is placed across the saddle in daytime and used as a pillow in the night when sleeping.

Kashghar was reached on the fifteenth day after the departure of the caravan from Osh.

ON THE MANNER OF EXCHANGING GREETINGS (pp. 34—35)

Against the background of his 'liberal' behaviour in Constantinople QASIM Akhun was filled with misgivings as to the reception he could expect from his relatives upon arrival in Kashghar. Would they embrace and receive him as a dear friend and relative upon his return from a long journey? Would they give him a position as a business partner or would they outright disown him? Already in the street outside their house QASIM Akhun met his younger uncle. He immediately dismounted from his horse in order to greet him. His uncle came forward and clasped QASIM Akhun's hands between his hands, greeted him with the word

---

where else for sale, unsuccessfully. The Toorks do not like the compressed or 'brick' tea"; VALIKHANOV (II: 394—395) enumerates a great number of different sorts of tea, available in Kashghar, but does not mention brick-tea.

³ J 90 *dünbe* ~ *dümbē* P. دُنْبَه sheep's fat tail.

⁴ J 225 *pelaw* ~ *pelaw* ~ *pallaw* ~ *pola* ~ *polla* ~ *poll'a* ~ *pollaw* P. پِلَاو pilaw; the recipe for pilaw is ascribed to Alexander the Great, v. JARRING, *Materials*, 4, pp. 145—147.

*salam*¹ and asked him about his journey. QASIM Akhun's uncle stroked his beard as the custom is—thus a friendly greeting although rather non-committal. QASIM Akhun immediately inquired about the health of his cousins and other relations. In doing so he too stroked his chin and mumbled *allah akbar*² which made his uncle content. Evidently he assumed that QASIM Akhun had after all not turned Christian.

MARRIAGE (p. 35)

Marriages,¹ says QASIM Akhun, are contracted within families in order to keep their wealth within the family and prevent it going to outsiders. Girls are usually given away in marriage at the age of ten to thirteen. In this case a cousin of his, NISA Khan, who was twenty-two was still unmarried as no suitable husband had been found within the family. QASIM Akhun's family had during his absence agreed with her family on her suitability as a wife for him. This was done in order to preserve the family wealth. No outsider would be permitted to join the family and thereby be given a possibility to destroy the financial structure of the family. But neither QASIM Akhun nor NISA Khan had any interest in this marriage arrangement. It was through the intervention of one of the Swedish missionaries that these plans of the family were thwarted.

THE SWEDISH MISSIONARIES AND THEIR ACTIVITIES

(pp. 35—36)

When QASIM Akhun was brooding on his seemingly unavoidable pre-arranged marriage with NISA Khan he rather unexpectedly got in touch with the Swedish missionaries of Kashghar. Before he had left for Constantinople he had heard about the arrival of European "Thieves of religion"¹ in Kashghar but he had never met them and never reflected on what kind of people they were. Now he learnt that a friend from his childhood, QURBAN Akhun,² several times had had to visit the Swedish Mission Hospital because of a knee injury. QURBAN Akhun told his friend

¹ J 270 *sela:m* ~ *sala:m* A. peace, a greeting.

² J 21 *alla:hu ekber* A. God is Greatest.

¹ Further information on marriage v. FORSYTH, pp. 84—86; SKRINE, Chinese Central Asia, pp. 195—196 and SYKES & SYKES, pp. 64—65, 212, 310—13.

¹ V. the article "Bort med religionstjuvarna" (Away with the thieves of religion!) by L. E. HÖGBERG (På obanade stigar, pp. 322—336) which deals with the serious antimission incidents which occurred in 1899, in Kashghar and Yarkand. The nickname "thieves of religion" was according to HÖGBERG invented already with the beginning of the Swedish missionary activities in Sinkiang, i.e. around 1892.

² RAQUETTE: Korban akhun, v. J 256 *qurba:n* ~ *qurban* A. sacrifice, offering.

QASIM Akhun about the Swedish mission just outside the "Sand-Gate".³ They went there together and QASIM Akhun was received as an old friend when the missionaries heard that he had been in an American mission school. QASIM Akhun's relatives had kept at a distance from the Swedish missionaries but owing to illness some of them had lately had to visit their hospital which was called Betesda.⁴ And the good effect of the medical treatment had resulted in an almost unlimited confidence in the missionary doctor⁵ on the part of QASIM Akhun's uncle. And this led QASIM Akhun to ask the doctor to act as an intermediary with his family in order to stop the marriage which was planned between him and NISA Khan.

ENTERTAINMENTS¹ (pp. 36—41)

To wander around in the towns and market-places looking at the crowds is considered to be a kind of entertainment. When there is not enough to look at in the market-places people gather at some shrine² or some other place. Then people say that such a place is getting "hot".³ On Thursdays, which is the market-day in all larger towns, it might even be difficult, for this reason, to make a hired craftsman or day-labourer do his job. Everybody wants to make *tamasha*⁴, i.e. to have fun. This means walking up one street and down another, looking at the passers-by who are out for the same purpose and talking to all acquaintances who happen to be there. When special games or entertainments are arranged they are usually focused around a banquet.

*The Snow-game*⁵ (p. 37)

When the first snow of the year falls it is customary for, young men in some places to arrange a game which seems to be peculiar to Eastern

³ *Qum derva:ze* Qum Darvaza, one of the big city gates of Kashghar in the southern part of the city; this was the original site of the Swedish mission. According to HÖGBERG (På obanade stigar, pp. 299—300) the Qum Darvaza-district in those days had a bad reputation, being the place of abode of the lowest elements of the Kashgharian population; cf. SCHULTZ, Kaschgar, p. 45 and the annexed map. SCHULTZ has erroneously Kun-darwasä (*kün derva:ze*) "sun-gate".

⁴ V. HÖGBERG, Betesda and RAQUETTE, Sjukhus och läkaremission (På obanade stigar, pp. 393—411 with description of the Betesda hospital and pictures).

⁵ I.e. RAQUETTE.

¹ Cf. JARRING, Materials, 4, pp. 95—99; MENGES-KATANOV I, pp. 40—45.

² J 187 *maza:r* ~ *maza:* ~ *maza'* ~ *maza'r* ~ *mazar* A. مزار tomb of a holy man, shrine.

³ J 249 *qüzïy* ~ *qüzïq* eager, hot, warm; NADJIP 625 interesting, amusing, funny

⁴ J 293 *tam'aša* ~ *tamaš'a* ~ *tamaša* ~ *tamaša:* ~ *tamaš* A.P. تماشا amusement, fun, pleasure, play, spectacle, show.

⁵ The snow-game has different names in Uighur. I have noted *qarlıq* "snow-game",

Turkestan. Its origin may be traced back to the ancient Chinese rites which were intended to drive off winter and cold weather. It is played in the following way.

Someone pays a visit to one of his friends and when departing he leaves behind a small parcel containing some snow and a versified letter with approximately the following text:

Heart-captivator! With this letter I have brought you snow.
 Because of joy in my heart I started this game.
 I have arranged cups and pots and sweets on a tray.
 I have tuned both mandoline and fiddle, both cittern and tambourine.
 Snow has fallen. Shouldn't one then make the feast of the winter-season?
 Shouldn't one then invite the friends who are around here?
 If you manage to catch the one who has brought you the snow
 then you may paint him, make (dress) him a young woman and beat him.

qarxæt "snow-letter" and *qar jaydi* "it snowed". NADJIP p. 582 has *qarliq* facetious letter sent at the fall of the first snow. The version given here by RAQUETTE is to all intents and purposes the same variant published by him in his Eastern Turki Grammar, II, pp. 70—72. A version from Qomul was taken down by KATANOV in 1892 (cf. KATANOV-MENGES II, pp. 22—29 "Vom Schneewerfen nach dem Schneefall"). It is furthermore mentioned in SYKES & SYKES, pp. 321—22, their version seems however to be based on RAQUETTE'S Eastern Turki Grammar, II.

RAQUETTE assumes the "snow-game" to be peculiar to Eastern Turkestan. It is however known also in Western Turkestan, cf. Russische Revue, 3, 1873, pp. 361—362, Skizzen aus Taschkent. II. Sitten und Gebräuche der Ssarten. RAQUETTE'S assumption that this game might be of Chinese origin seems doubtful. As far as I understand the corresponding Chinese rites are spring-rites whereas the *qarliq* refers to the beginning of the winter. Furthermore it is known also outside Chinese Turkestan in territories which were never under Chinese cultural influence.

In 1929 I acquired a short *qarliq*-verse—or may be only a fragment—from a mollah which I give here in its original version, phonetic transcription and translation:

حق تعالی رحمتیدین بزکه بردی قارنی
 بوسبب برلان کوروشکای لار برادر یارنی
 بهانه برله قارلیق ایلب بارغان کیشینی توتسه لار
 چین چوجاش بلان خواندا گزاک طیارنی

hæqq tæa:la ræhmetidin bisge be'di qa:nī
 bu sebeb bilen kö'eškejle bira'de ja:nī
 bæha:nε bile qa:liq ælip bæ:yan kišini tutsælæ
 čin čodzaš bilen χondæ ge'zek tæja:nī

God, may He be exalted, through his mercy gave us the snow.
 For this reason let us meet brothers and friends.
 If, with some excuse, they catch the one who brought the snow (-letter)
 he has to put cups and pots and sweets on a tray.

If the one who got the parcel containing the snow and the letter succeeds in catching the letter-writer before he has reached his house, he shirks no means in delivering the punishment. The guilty one's face is painted, he is dressed in women's attire and is taken all over the streets, while the people shout "Such is the punishment of the snowthrower". In addition he must arrange a banquet for the one who caught him and for his friends. But if the man who has thus been challenged should fail in catching "the snowthrower" he himself has to arrange a banquet within a week's time. If the invitations to his banquet are not out within the prescribed time he will next morning find some heads of rush fastened over his door. Hereupon he will not neglect sending out the invitations without delay, as the next reminder is something which no one takes the risk of being exposed to. The fact is that if he fails in sending the invitations, his door will be blocked by a bier, during one of the following nights.

*Mashraf*⁶ (pp. 37—40)

In the different villages, the town quarters and in the wards⁷ there exist banquet guilds, the members of which invite each other by turns to *mashrafs*.⁷ During the winter they usually gather for such parties at nightfall and only return to their homes early next morning. Such a party was one day given by the *yuz-bashi*.⁸ Upon arrival the guests were received in the customary manner at the gate by the host himself who accompanied them to the banquet-room which had been prepared in advance. On the floor were spread carpets. On these along the walls they had put many-coloured cloths. Between them and the walls there was just enough room for one guest to sit down. The walls were decorated with hangings about three feet high. In the fire-place on the main-wall a fire burned and to the left of the fire-place on the most prominent seat the *cadi*⁹ of the town was seated. On the cloths at a distance of some six feet from each other were placed big piles of bread on the top of which were placed other piles of small thick loaves. These were intended for the guests but the lower pile was only showbread which afterwards was to be distributed among the poor people. Between the piles of bread there were trays with different kinds of fruits, almonds and all kinds of sweets. Upon entering I (QASIM Akhun) of course tried to take a seat

⁶ J 193 *mešreb* ~ *mešrep* A. مشرب feast, banquet, party; cf. further LE Coq, *Volkskundliches*, p. 7 et seq. *māšrāp*; VALIKHANOV casually mentions *mashrab*-evenings which are always combined with dancing (II: 352).

⁷ J 190 *meh'elle* ~ *mehelle* ~ *mæhele* A.P. محله district, ward (in a town), quarter (of a town), place, quarters.

⁸ J 162 *jüz bæš'i* chief of one hundred; i.e. supervisor of a ward.

⁹ J 243 *qa:zi* ~ *qa'zi* A. قاضي *cadi*, title of the Muhammadan council who administers the oath, judge.

as close to the door as possible but the host was attentive and conducted me to one of the more distinguished seats. There I sat down and then in accordance with our customs I raised my hands in prayer ending up by stroking my chin or beard and pronouncing *allah akbar*,¹⁰ i.e. God is great. Only thereafter did I rise and greet the host and the other guests present. Then the host had tea offered to me in the cup which was jointly used by the whole guild. For the sake of politeness he himself tasted the tea before it was offered to me. I on my part, before I raised the cup to my lips, offered the other guests who were sitting around me to drink before me. This they of course declined with polite bows. Only thereafter could I enjoy my tea. After a while when the conversation had begun and it was time to feel a little more unconstrained our host asked us to "sit freely",¹¹ which means that we were now permitted to sit crossing our legs or, if we so liked, to pull up one knee under the chin and thus sit directly on the carpet instead of sitting with both knees bent, and using our heels as cushions. After the sweets had been removed from the cloths the first dish was served. It was soup prepared from mutton. But before the meal we all had to wash our hands three times over a hand-basin which was placed by a servant in front of the guests, one after another. In front of each guest they put a bowl of the fat soup which was yellow-coloured by turmeric.¹² This bowl of soup was filled to the brim with bread broken into small pieces. Then the soaked bread was fished up with the fingers and the soup itself drunk directly from the bowl. Then we attacked the mutton which had been boiled in preparing the soup and arranged on large clap-breads in front of us. We took great care in eating all of it not leaving a trace of it on the bones. It is not considered nice to serve, or eat, any other meat than mutton. This does not exclude the fact that numerous goats have to supply a great deal of this "mutton". Nevertheless both beef and yak¹³-meat is eaten though it is not considered decent to offer it to one's guests. We also know quite well how to sell the meat of old horses under the name of yak-meat as well as they know how to sell horse-meat in certain parts of Europe under the name of reindeer-meat.¹⁴

¹⁰ The often used formula الله اكبر *God is Greatest*.

¹¹ J 63 *ča'harza'ne ~ ča'za'ne ~ ča'harza'nu* P. چهارزانو a tailor's way of sitting; *ča'za'ne gojup oltur-* to sit, legs crossed (cf. JARRING, Materials, 4, p. 95: 4).

¹² I quote WOLLASTON, p. 1347 who has the following names for turmeric and the turmeric plant (*Curcuma longa*) زردچوبه *zard-chūbah*, کرکم *kurkum*, عروق الصفر *urūqu's-sufr*, عروق الصباغین *urūqu's-sabbāghīn*, زرسود *zarsūd*, دارزرد *dār-zard*; in Eastern Turkestan *zer ču:be* is used, cf. JARRING, Wörterverzeichnis, p. 61 *zär-čūbä* Gilbwurz.

¹³ J 253 *gotaz ~ gota:z ~ gota'z yak*.

¹⁴ An allusion to Sweden, no doubt.

After we had thoroughly licked both the bones and our fingers one of the guests raised his hands in prayer pronouncing "Amen!". All the others followed his example. After the prayer we all turned up a part of the table-cloth in front of ourselves as a sign of our being satisfied. Thereupon the host came forward and presented his thanks. This implies that the host had been honoured by the guests through their acceptance of what he had offered them. And furthermore, all what had been placed on the table-cloths was the property of the guests and all what was not eaten was a gift from them to the host. So the host had to thank them for it. These are the simple and innate views which we have in this connection.

While eating fruit and drinking tea, time passed quickly until after midnight when the next meal was to be served. On some occasion the host himself would dance for the guests which was considered a great mark of honour. One of my friends, BARAT Akhun, once also got to his feet and danced for us. But BARAT Akhun was full of mischief and I was not surprised at what now happened. Right in the middle of his dancing he suddenly stopped in front of me continuing his dance movements which made those present, laughing and shouting, challenge me to do my duty, i.e. that I too should rise to my feet and dance. But there is a means of escape to buy oneself off from this social duty with one's dignity preserved and I lost no time in using it. I threw a few coins to the musicians. And thereby I was exempted that time.

Towards morning their servant once more appeared with water for handwashing whereafter big flat copper platters were carried in, full of nicely fragrant pilaw, one platter for every three or four persons. This dish is well-known but in Eastern Turkestan it is prepared in a slightly different manner compared with Western Asia and Turkey. First of all fine-cut onions are browned in melted sheep tallow after which the meat having been cut into pieces is put in the cauldron and is roasted slightly, thereafter rather many fine-cut carrots are put in, then water and pepper and salt. When all these ingredients have been boiling a while rice is put in. This rice has been carefully washed in both hot and cold water. Thereafter the cauldron is covered and the contents will remain steam-boiling over a slow fire for about one hour. This kind of pilaw will not get so sweet as the one which is prepared with raisins or other sweet fruits, but for us it is anyhow the king of all dishes. Pilaw has to be eaten with one's fingers so that its unique taste will not be lost to a large extent. But to eat with one's fingers is not a skill easily acquired.¹⁵ Europeans do not seem to be able to learn it properly.

During and after the meal tea was served in the usual medium-sized cups without handles. When we had finished the meal (the pilaw) and

¹⁵ Cf. SHAW, *Visits*, p. 171 "Their method of eating requires some skill to convey the rice safely to one's mouth. It is taken up on the united fingers, and when it reaches the lips, a jerk of the thumb sends it into the mouth."

as usual had used the fat which remained on our fingers for greasing our boots and had thanked and prayed and washed our hands it was already daybreak. At that very moment the call was heard from the mosques of the town to proceed to the first morning prayer. Now everybody departed hurriedly. Some people went straight home, others after a visit to the mosque.

During the summer these banquets are preferably held in the gardens and in addition, in daytime. People then gather already in the morning and continue their feasting during the whole day until it gets dark. Especially on these occasions the water-pipe is frequently used although it is certainly not scorned during the nightly parties of wintertime. But our water-pipes are very primitive. Usually they are made out of medium-sized pumpkins with an opening for the tube of the pipe-bowl in the most rounded part of the pumpkin and another one for the mouthpiece in its narrow end. The water-pipe and the teacup are both very important in our society. When settling disputes one of the two have to be available. When the one who has been wronged has been offered tea or a pipe by his opponent this implies an act of reconciliation much more valuable than a written agreement and many solemn words. Unfortunately our traditional waterpipe has got another less honourable use. It is used by many who have become slaves to the destructive practice of hashish-smoking.¹⁶ Hashish is a kind of resin from the hemp plant which, if used instead of tobacco, brings on a wonderful state of bliss but at the same time changes its slave in little time into a stupefied half-witted wretch. The best hashish of the world is believed to be produced in Eastern Turkestan.

MOSLEM SHRINES (pp. 40—41)

A popular amusement which is very much appreciated is the big gathering of people at the shrines (*mazar*¹) in the spring and summer. Normally this would entail pious pilgrimages but little of that spirit is noticeable. Some people, or perhaps many, fulfil the demands of religious decency by crying for a while at the shrine of the saint in question or try to find some cure for their ailments but their chief motive is to have fun. And this includes that young people of both sexes use these occasions for meeting each other.

(In the following QASIM Akhun relates a visit to a shrine in his own words.)

¹⁶ Cf. JARRING, *Materials*, 4, pp. 181—183 about hashishsmoking.

¹ Cf. JARRING, *Materials*, 4, pp. 174—177; JARRING *The Ordam-padishah-system of Eastern Turkestan shrines*; KATANOV-MENGES, II, pp. 54—57. *Die Mazāre von Lükčün*; *Die heiligen Stätten von Qomul*; PANTUSOV, *Мусульманскіе мазары въ г. Учъ-Турфанъ* (1909).

Some days ago I attended such a gathering at the Hazrat-i-Afaq² shrine. I had just sat down in order to have tea with some friends at the big pond.³ Then my officious old wet-nurse came and called me. Already a few days ago I had had a presentiment of what her activity aimed at. So I was not surprised when she conducted me to an out of sight corner of a garden where two deeply veiled ladies were standing waiting for us—as if by chance—among some thickly foliated pome-granate bushes. I greeted them according to our customs with a bow and with my hands crossed over my belly, as even to touch a woman's hand in greeting is considered improper. Pronouncing the pious blessing:⁴ "In the name of God, Most Gracious, Most Merciful." my old wet-nurse stepped forward to one of the women and cautiously lifted her veil. I saw her face just for a short moment but just enough. If she is, as says my lady advocate my old wet-nurse, as good as she is beautiful and as virtuous as she is modest, then I must have been born at a happy moment and under a favourable constellation. She is said to be fourteen and thus she is already above the usually prescribed marriage age.

ROPE-DANCERS AND OTHER AMUSEMENTS (p. 41)

There is a popular amusement which is very much liked, that is the performances of the rope-dancers. They perform now and then in the towns and in the market-places.

In some places there will be found an amusement consisting of a rotating wheel.¹ In the upper end of an upright thick pole they fasten a big rotating cart-wheel from which thick ropes hang down to about a feet above the ground. Those who want to have a swing hold on to these ropes after which the wheel is put into motion with the help of a couple of

² Real name Khoja Hidayetullah (died in 1694), called Hazrat-i-Afaq or (without *iza:fet*) Hazrat Afaq, one of the most prominent figures of the period of the reign of the Khodjas, cf. FORSYTH, pp. 39—40, 176 et seq.; SHAW, The History of the *Khōjas*, pp. 34—39, and pp. 61—63 A visit to the shrine of Hazrat Āfāq; BEVERIDGE, The *Khōjas* of Eastern Turkistan, p. 46; RAQUETTE, Ost-Turkestans historia (På obanade stigar, p. 55 et seq., with pictures; AHLBERT, Vakf (do. p. 231 et seq.); SYKES & SYKES, pp. 68—70, 270—71, 312; GREARD pp. 81, 243, 291.

³ The ponds (*köl*) containing the water-supply for a village or a quarter of a town are popular meeting-places, especially, for the sake of coolness, in summer-time.

⁴ Uighur pronunciation *bismilla arrahman arrahim* ا. بسم الله الرحمن الرحيم

¹ According to GREARD, pp. 133—134 (picture) these wheels are called *tcharpalyk* (چهر پالیک), which seems to be *čarpaliq* < *čaha:rupa:liq* < P. *čaha:r* "four" + P. *pa:* "foot" + *liq*; cf. further LE COQ, Volkskundliches, p. 8; FOLKE BERGMAN has made a drawing of a primitive "merry-go-round" which was arranged in Charkhliq in preparation for the Qurban-ayit festival (v. his Travels and Archaeological Field-Work, p. 44).

rods. Those who hold on to the ropes will swing high up into the air. This means that we have a merry-go-round in its primitive form. People say that such a "lift" is especially salubrious for women.

A great number of the visitors to these public amusements, consists of professional gamblers. Here several kinds of gambling games are practised with a display of intense passion. The most usual game is a kind of dice-game with dice made of the small metatarsal bones of sheep or goats. In order to be lucky when gambling the gamblers often wear a bracelet made of the metatarsal bones of a fox. Lately card-games and ordinary dice-games have also gained ground. For cards they use thin wooden chips. But these games are mostly played by the Chinese. It so happens that professional gamblers even issue counters which are accepted in the market as ordinary coins.

ILLNESS, DEATH AND FUNERAL¹ (pp. 42—44)

One of QASIM Akhun's uncles, SUPURGA Bai, has died. QASIM Akhun feels uncertain as to what his uncle's death may mean to his position within the family. He anticipates disputes and lawsuits in connection with the distribution of the estate.

SUPURGA Bai suddenly became ill and the same day one of our native doctors was called to his home. For every day his illness continued a new doctor was called in. All of them prescribed different medicines which were piled up on a shelf which was hollowed out in the wall over the sick man's bed. Only when one of the doctors was present would he taste a little of his special medicine. In the end different kinds of prayer-readers and exorcists were called in. As the sick man suffered from difficulty in breathing and stitches in the chest they reached the conclusion that he was possessed by some evil spirit. Finally the Swedish missionary doctor was called in. He established pneumonia at a critical stage. Already the following night a Quran-reader² was called in. And the whole time, until there was no life left in the sick man, the Quran-reader in a loud and singing voice read chapter after chapter of the Quran and from time to time shouted in the ears of the dying man: "There is no God except Allah and Muhammed is his Prophet". Although my uncle was the one who best understood the hopeless condition of the sick man he consoled those present during his death-struggle with words like these: "He is just about to sleep now. If only he can sleep a little he soon will be well again." But when all was over he took a piece of thread and tied together

¹ Cf. KATANOV-MENGES I, pp. 6—21; KATANOV, p. 28 sq. about funerals in i.a. Kashghar and Aq-su; German translation in Keleti Szemle T. 1, pp. 100—113, 225—233, 277—286; FORSYTH, pp. 92—94; SYKES & SYKES, pp. 316—18.

² J 240 *qa.rî* A. قارى a professional reader, supposed to know the Quran by heart.

the big toes of both feet and with a cloth he tied up the chin. After this he got up and setting up a loud plaintive outcry he said, "Our friend is no more!" And now we all took up the cry; men, women and children, with loud weeping and with cries of distress that was heard far and wide, rested against one another or embraced each other in groups of two and two or three and three. Little by little the noise abated and only the mournful lamentation of the widow and of a few other women was heard and this continued with short interruptions until the morning.

At dawn the preparations for the funeral began. The deceased was washed in water to which campher had been added. His head was shaved and also the lower third of his upper lip in accordance with a custom of ours which we have inherited from our father Abraham.³ Then the whole corps was dressed in a large piece of white muslin which was tied together at the foot end and at the head, like a sack. Then it was put on a board together with which it was placed on the bier. This was covered with white linen (for women and children coloured hearse-cloths are used). Then the train of mourners left the city for the family tomb at the Hazrat-i-Afaq shrine where some of our men already had prepared the tomb. All the mourners had a white girdle tied around their waists. The procession in which only men and boys were permitted to take part was led by the closest mourner, the firstborn son of the deceased, my cousin MUSA Akhon. Leaning against a long rod he walked the whole way in front of four men who carried the bier on their shoulders showing their sorrow through loud plaintive cries. When they had arrived at the tomb the bier was lowered to the ground, and those present arranged themselves in rows and performed the funeral *namaz*.⁴

But in order to understand the real procedure of the interment, I first of all have to describe how we prepare our graves. In general it is done in the same way as in most other Moslem countries. First of all they dig a square hole of about four and a half feet to each side to a depth of about six feet which is the opening to the grave. Thereafter they make an opening in one of the walls, usually that one facing the North, which we call the door of the grave. Inside it a sepulchral chamber is excavated, the floor of which is sprinkled with dry sand.

The corpse which is resting on the earlier mentioned loose board is now brought down head first through the opening of the grave where it is received by someone who crawled into the chamber before the corpse and dragged it along from the board which is inclined downwards. Here the strings which were attached to the head- and foot-end of the shroud were untied. The face was uncovered and turned towards Mecca. After all of us had thrown a handful of earth into the grave the door was walled

³ I.e. the Moslem prophet Ibrahim.

⁴ J 204 *nama:z* ~ *nama:z* ~ *namaz* P. نماز prayer, the divine worship of Islam.

up with bricks. Then the opening to the grave was filled with the earth which had been thrown up when they dug the grave. At the grave a tent was erected as a shelter for the Quran-reader who was going to continue his reading day and night. Poor people do not have the means of paying for much reading at the grave so one or two chapters will have to suffice. But we could afford it and so the whole Quran had to be read three times at my uncle's grave.

During the first three days after the death no food was prepared in our house. We had more than enough with the gifts which were brought by friends and acquaintances who came to us during that time in order to express their sympathy. At each such visit a joint lamentation was intoned. All such visitors as well as those which had appeared at the grave in the morning of the day after the funeral had to be carefully registered in order to be invited at least to the first funeral banquet which was given three days after the funeral. A second one was given on the seventh day and a third one forty days after the funeral when they went out of mourning. From now on the men again shaved their heads and the women washed and combed their hair. But there was still one banquet to be given in memory of the deceased one year after his death.

BIRTH¹ (pp. 44—45)

QASIM Akhun's sister, who is married to QUTLUQ Akhun,² has a child, a son.

With us, says QASIM Akhun, children are considered to be the highest blessing of the Most High. Even the poorest man considers himself rich when he has got a new stomach to feed in his house. When therefore one of our women is expecting a child she does not withdraw from people but considers herself one of those mostly to be honoured and she tells everybody with pleasure that she has become "double".³ And why shouldn't she? Our prophet once said: "Paradise is to be found at the feet of mothers!"⁴ The first foreboding of the approaching fortunate event I got one day when I surprised my dear sister nibbling at a clod of clay. I was certain shortly afterwards when she confided to me that she did not dare any more ascend the roof for fear of *jin*.⁵ By then she also began eating plenty of pomegranates and drink its juice in order to have its rich red colour enter into the blood of the expected child.

¹ Cf. FORSYTH, pp. 86—87 Birth.

² RAQUETTE: Kutlok akhon = *qutluq* "the happy one".

³ J 242 *iki gat* double, pregnant.

⁴ I have not been able to trace this quotation.

⁵ J 96 *džin* A. جن demon, devil, evil spirit.

The help which is provided to our poor women in their difficult hour mainly consists therein that one or two other women help her to cry and wail. When the child has been born it is washed but after this it may not have a bath until 40 days have gone by. At the same time its mother undergoes a bath of purification. Up to this time the child always sleeps with its mother. Both of them are protected against evil spirits⁶ by a Quran which is hanging over their bed. Already on the second day after its birth the baby is fed with walnuts, sugar and bread. Now clothes are also made for the little one. It cannot be done earlier as it was impossible to foresee if it would be a boy or a girl. And one does not even know if Allah will carry into effect his mercy and let the child be born alive. The first clothes may not be hemmed. Clothes that are hemmed would delay the growth and the child would not be able to begin walking as early as normal. Only after forty days had gone by was my little nephew put in a cradle. With a great many amulets on his cap, on his shirt and at the handle of the cradle he lies there, mostly bundled up and tied to the cradle. Not even when he is being fed is he allowed to come out of the cradle. Instead his mother bends down over him in the cradle. During their first years the children of this country are the irresponsible tyrants of the house who reign over everything and everyone. But already when the children are three or four years old the picture is changed and the parents will use abusive words when they are out of humour and chastise them. At the age of four to six years the children begin to attend school. At eight to twelve years the girls are considered to be marriageable. The boys may get married at the age of fourteen to sixteen if they belong to the rich.

WEDDINGS¹ (pp. 45—46, 48—51)

QASIM Akhun met ZOHRA Khan² at the shrine of Hazrat-i-Afaq.³ He remembers her gazelle-eyes and her cheeks, red as fresh pome-granates. But he is afraid of the opposition of his relatives to this marriage, because ZOHRA Khan was not even related to his relations.

⁶ RAQUETTE uses the Swedish word "*mara*" which normally ought to be translated "nightmare". My feeling is, however, that RAQUETTE is using it with the meaning *džin*, i.e. evil spirit.

¹ For general information on weddings v. KATANOV-MENGES I, pp. 20—39; JARRING, *Materials*, 4, pp. 108—116 "A description of wedding celebrations"; SKRINE, *Chinese Central Asia*, p. 196 et seq.; SYKES & SYKES, p. 311 et seq.

² RAQUETTE no doubt with the name Zohra Khan alludes to the love story of Tâji bilâ Zohra which he published in 1930 (v. List of works quoted).

³ V.n. 2 p. 19.

QASIM Akhun tells the following story.

But my wet-nurse had a talk with my stepmother and with my maternal uncles' wives and they in their turn talked to their husbands one by one. When they were about to confer with each other, they found out that they all thought the girl to be a good girl, because she came from a good and wealthy family. So this time they could make an exception from the rule that my future wife should belong to my own family. "It will probably be the only way of making a man of QASIM Akhun", they felt. So one day they sent their representatives with gifts to the girl's parents. And as the gifts were accepted and as the representatives were well received and entertained, my stepmother and my sister a few days later went there in order to negotiate the details. The bride was to have a pair of golden ear-pendants with inset pearls, two gold bracelets, two coral bracelets, one silver buckle, two pair of shoes, two garments, one of them of silk, a small cap and a big one with a top of goldbrocade and trimming of otter's skin and a great many carpets, cushions and counterpanes. All this I learnt already the same day from my sister. Only a week later my father summoned me and spoke to me about my future in a very friendly way. Finally he quoted the Prophet:⁴ "Next to the benefit of embracing Islam is the greatest gain of taking a Moslem wife who delights the eyes of a man, who yields to his wishes and who faithfully watches over his house and property when he is absent". To this I could only reply with grateful emotion quoting the ancient Persian verse:⁵

What objections could the slave raise?

The master's command has reached his ear."

When there-upon I went to the women's yard in order to meet my sister I found that there were visitors. I was just about to turn back in the gateway when my old wet-nurse came forward and conducted me to my step-mother's guest-chamber. And there already was my intended bride together with her mother and a few other women. All of them, except my mother-in-law rose and greeted me. A table cloth was spread in front of ZOHRA Khan and I was invited to take a seat at the opposite wall of the chamber. On the cloth there was bread and a bowl with salt diluted in water. Our mothers broke the bread and gave us a piece each after they had dipped it in the salt. And hereby our betrothal was confirmed. My betrothed was veiled all the time. But often this ceremony is entirely overlooked. With the poor class the young man may see his

⁴ I have not been able to trace this saying of Muhammed.

⁵ No doubt a quotation from SA'DI, probably from the Gulistan; cf. The Gulistan, translated by PLATTS, p. 77: "It is not for the slave to command; whatever thou commandest is imperative on me."

future bride as much as he likes because their women appear even in the streets without a veil.

QASIM Akhun now gives a description of his own wedding which he considers to be typical of weddings among rich people, when the bridegroom brings home his first bride who is intended to become the so called "Big wife" of his house. Weddings which are held when someone takes a concubine are not considered important. In most cases such engagements are concluded in secrecy.

The preparations for our wedding started several weeks in advance by sending people to the herds that were grazing in the mountain tracts⁶ in order to bring down the fattest of the sheep. In the big court-yard of my father-in-law EMIN Beg where the wedding was going to be held, they laid bricks, they plastered and painted both on the inside and the outside. Around the walls they put new hangings of red- and blue-checked reed-mattings in the outer rooms and hangings of flowered cotton-stuff in the others. They bought cloth and a whole line of tailors were set working not only on the needs of the people of our house but also on making coats of all possible sizes and descriptions. Because at such a feast many of the guests had to be regaled not only with meat and drink but also, as they say, be wrapped in a coat. At our own water-mills a great quantity of wheat was ground to be used for breadmaking. The reason for this is that baker's bread has no high standing in our house.

In order to make bread the flour which had been sifted by hand was mixed with salt and water in big troughs and made into a solid dough to which leaven was added. Yeast, such as used in Europe, is unknown here. When the dough had sufficiently fermented the loaves were formed either between the fingers or, with the help of a rolling-pin on a piece of cloth which had been spread out. The loaves were thereafter sprinkled with chopped onions and other spices and then smacked on the wall of the bell-shaped oven⁷ with its opening at the top. Simultaneously there was slaughtering going on in one of my uncle's court-yards. In addition to all the cured meats and provisions which were the result of the slaughtering they also prepared sausages⁸ and hashed lights. The sausages were prepared in the following way. After the intestines had been scantily rinsed in a ditch with running water they were filled with a thin mixture of unboiled rice, small pieces of liver, spices and water. Only when boiling the rice swelled and the sausages got their proper form.

⁶ About keeping sheep in the mountains during summertime v. JARRING, Materials, 4, p. 57 et seq.

⁷ J 293 *tanur* ~ *tunur* ~ *tânu* ~ *tono* ~ *tonu* oven, bake-oven, oven in the shape of a bee-hive, open at the top.

⁸ For sausage-making, v. JARRING, Materials, 4, p. 159.

The hashed lights were prepared in the following way. First of all some slightly heated linseed-oil followed by some thin meal-gruel was pressed through the open wind-pipes down into the two halves of the lungs which remained connected. This was continued until they became completely expanded. Then the whole of it was boiled in water and cut into pieces which were served either separately or together with the sausages. The blood of the animals which have been killed by slaughtering is never taken care of by us Moslems. During these days of wedding-preparations the streets outside our houses were quite soaked from all the water which the water-carriers had spilled. For in our towns all water to be used in the household is carried there in small wooden buckets. In every town there are hundreds of people who earn their living by carrying water.

Two weeks before the fixed time my father-in-law sent out invitations to the wedding and already a few days before the appointed date guests from far away places began to arrive. The others appeared only in the morning of the first wedding day. All those who thought themselves important brought gifts, mostly live sheep.

In the evening, after all the guests had been entertained, the marriage-ceremony took place. This was done in accordance with our customs. The marriage-performer in front of whom, after the meal, bread and salt had been placed, first of all informed himself of the names of the parties, if the woman was free to get married, if she was a divorcee or a virgin and who gave her away in marriage. Then he asked my father if he was willing to let me take her as my wife and her father if he was willing to give her away in marriage. Then he turned to the three witnesses who had been appointed by the bride's father and asked how many vows he ought to bind us with. They suggested twenty-seven thousand vows. And now he began in mixed Turki and Arabic repeat the usual formula whereby it was stressed, through several repetitions, that he now bound us together with twenty-seven thousand vows. Finally I was asked if I would take EMIN Beg's daughter ZOHRA as my wife. And to this I of course said yes. Then he addressed himself to the bride who stood at the half-open door to a neighbouring room, deeply veiled, and asked her if she accepted me and would take me for better for worse. But now he received no answer. She would have appeared too anxious if she had said yes at once, and besides it would have appeared immodest. Not even when the question was repeated a second time did she reply. But now the women, as is customary, began to prod her and urge her not to be so slow in obliging but to say yes. The consequence of this was that when the question was repeated a third time she answered with an almost inaudible yes. Her reply now was made audible with eagerness and conviction by the other women. Thereupon the marriage-performer broke a loaf in two pieces which were dipped in the salt. He handed one piece to me who was sitting close by and the other one to Zohra

Khan through the good offices of the women. After a short prayer all the guests rose and congratulated us and called EMIN Beg fortunate to have got such a fine son-in-law and my father no less fortunate to have got such a rich and lovable daughter-in-law. The women and the bride now immediately retired to their part of the house. Some of the guests left in order to return the following day, but others, especially the younger ones, persevered until late in the night joking and chatting merrily and dancing to the whining and rattling music of clarinets, fiddles, zithers, a kind of long lutes with two strings,⁹—tambourines and drums. And thus banquets and entertainments continued for a full week. As soon as the music had made it known to the neighbourhood what it all was about, the report spread like wild-fire to all the beggars of the town and of the surrounding countryside. It did not take long before the first crowd of these uninvited guests appeared at the gate. All of them got their bowls filled with good food and no-one left empty-handed, because we believe that Allah will listen to the prayers of the poor and we were anxious that they all should pray for our prosperity.

The oghlaq-game (p. 50)

But you may ask what we were doing during that whole week of entertainments. Well, we were eating, drinking, talking, smoking, listening to the music, singing or dancing or looking on when others danced. Last but not least we participated in or looked on the *oghlaq-game*¹⁰ during two full days. It is a riders' contest over a kid, and it is indispensable at all big weddings. The first day my father-in-law had offered a reward of 50 *sar*¹¹ in silver (50 *sar* = 1750 gram) and the second day my maternal uncles doubled the same weight as a reward. The young men of the town and its surroundings had appeared with their best horses. The contest took place in the dried up river-bed on the north side of the town. These riders' contests are performed in the following way. One rider dashes away over the field with a slaughtered kid in one of his hands whereafter the whole crowd of competitors make a rush for him in order to deprive him of the kid. Should one of the competitors succeed in grabbing the kid it now will be his turn to escape from the others. The reward is given to the rider who together with his spoil succeeds in

⁹ J 89 *duta:r* ~ *duta:* ~ *du:ta:* P. دوتار a two-stringed lute.

¹⁰ J 211 *oylaq* ~ *oylay* kid, the kid-game, horse-race; *o. ojanī* the kid-game; for a full description v. JARRING, *Materials*, 4. pp. 140—142; further SYKES & SYKES, p. 150 et seq. "The goat game with the Kirghiz" (with pictures); SHIPTON, *That untravelled world*, p. 131; and LE COQ, *Volkskundliches*, p. 8; for general information on horse-racing v. DIEM, *Asiatische Reiterspiele*.

¹¹ For coinage, v. RAQUETTE, *Eastern Turki Grammar*, 1. pp. 33—34.

reaching a house in the neighbourhood of the arena of contest which has been appointed beforehand. In some places, especially among the Kirghiz, they keep special swift horses intended only for this kind of horse-races.

The bringing home of the bride (pp. 50—51)

When the wedding-days were over the only thing left was the bringing home of the bride. This nowadays is done in a much less ceremonious way than was to be the case on this occasion. This time the bridal sedan-chair was put to use in the old-fashioned magnificent manner. In the evening of the eighth day the bride was brought by the women to the sedan-chair which was decorated with silk, velvet and brocade. The chair was carried by servants from my father's house. I myself was riding in front on my best horse which was furnished with new equipment with silver mountings and shabrak and surrounded by a crowd of young men. At the head of the procession musicians were playing and in front of it and behind it there were torch-bearers. All along the road there were cheers and calls to be heard. The people who had gathered in the streets in order to have a look at the pomp joined in the shouts of joy. At the gate of my father's house we were received by my father and at the inner gate by my step-mother. They immediately accompanied us to that part of the court which had been prepared for us. The fact is that the sons do not move from their father's house when they get married. They continue to live with their families in their father's house. In this way it is not exceptional that several families grow up under the same roof and at their old grandfather's feet. And all of us, sons, daughters-in-law and grandchildren are under his rule and chastisement as long as the old patriarch remains alive.

LAWSUITS¹ (p. 47)

QASIM Akhun has been engaged in a case with the Chinese authorities; he has not been personally involved.

But as a couple of people from his family were implicated he as well as others had to attend and demonstrate in favour of their case at the court proceedings. QASIM Akhun is sorry to have to say that the state of affairs of the administration of law is such that the one who is able to appear at court with a great number of supporters has greater prospects of winning his suit than the one who boldly ventures to step forward alone with full confidence in the sacredness of the law and the impartiality of the judge.

¹ KATANOV-MENGES I, pp. 60—71; KATANOV-MENGES II, pp. 70—71. Ablegung des Eides; Wie die Löper den Eid ablegen (Sitte).

MATRONS (pp. 47—48)

QASIM Akhun relates the circumstances around 'a wedding that was no wedding':

With us in Eastern Turkestan where the women have not yet begun to think of emancipation the modest wife and mother holds a considerable authority over the house. But she would scarcely be able to exercise this authority of hers had she not through a second wedding formally been appointed to the office and dignity of a matron or *juwan*¹ as we call it. Thus when a married woman has reached mature age and has borne one or two children she is made a *juwan* which entitles her to wear clothes of another pattern than those of the young wives. Above all she has the right to display two long false plaits which are fastened together with coral ties and silver plates. These form the special mark of distinction of a matron. This is probably the only occasion when our women would voluntarily admit that they are growing old. I have heard old women of ninety maintain that they are fifteen, expecting to be believed.

My sister was now close to twenty-eight but was nevertheless called a *chokan*,² young wife. This grieved her much, especially as she had given birth to a son. On account of these feelings of hers her husband last week arranged a big *juwan*-wedding for her to which he invited all our relations, those of my deceased mother and his own relations and furthermore a great many friends and acquaintances of his and hers. All of them were of course not able to come but anyhow more than 250 guests gathered. The party lasted for three full days. Most of the guests brought with them more or less valuable gifts as for example fattened sheep and fowl, pieces of silk and carpets and so on. The men were received and entertained in my father's court-yard and the women in that of my maternal uncle, nearly opposite the street. On the third day all the beggars of the

¹ J 97 *dzuwan* ~ *dzuwan* P. جوان a woman who is thirty or more; JARRING, Materials, 3, p. 117 n. 3; SKRINE, Chinese Central Asia, pp. 202—203 This "coming of age" is an important and festive event, like a wedding etc. etc.; further SYKES & SYKES, p. 313 et seq.

² J 75 *čokan* ~ *čo:kan* ~ *čo:ken* ~ *čörken* a newly married woman who has not yet borne a child, a newly married woman, a young woman or girl; cf. further JARRING, Materials, 2, p. 80 n. 2 quoting SKRINE, Chinese Central Asia, p. 289 who states that the Tajiks use the word *chokan* for 'bride' i.e. a wife who has not yet borne a child, whereas the Turkis reserve the term for an unmarried girl. MALOV (Уйгурские наречия, стр. 173) has registered the forms *čorkan* (Aq-su), *čokan* (Khotan; < P.), *čökän* (Turfan) all with the meaning "young woman who has not yet borne a child" and *čörekän* (Kashghar) "a kind [woman] (?); NADJIP, p. 394 has *čokan* a young married woman who has not yet borne a child. It is evident from this text that *čokan* is used in Kashghar more widely in the meaning 'young wife'.

town were entertained. During these three days altogether five fat sheep and one ox were eaten and in addition a lot of fowl and young pigeons. My sister is now very pleased and with obvious dignity wears her long false plaits reaching down to her heels. Now she will be properly placed at the banquets and no one will address her or say anything about her except in her capacity as a venerable and honourable matron as long as she lives.

PROVERBS¹

p. 35. Where you are under God's protection there is no misfortune.

p. 36. The right word raises the dead.

p. 36. If your day never will become evening (so) go strolling in the bazar.

¹ Cf. LE COQ, *Sprichwörter und Lieder*; КАТАНОВ-MENGES II, pp. 164—183; JARRING, *Materials*, 1, pp. 120—122; 2, pp. 132—133; 3, pp. 122—129; AHLBERT, G., *Ordspråk (På obanade stigar*, pp. 97—99); МАЛОВ, *Уйгурские наречия*, стр. 28—29; МАЛОВ, *Лобнорский язык*, стр. 9—10.

The Swedish Text of Qasim Akhun's Letters to Kamil Efendi

*Kasim akhons bref till sin vän Kamil effendi i Stambul
om lefnadssätt, seder och bruk i Ostturkestan.*

Af

G. RAQUETTE

För några år sedan blef en yngling från staden Kaschgar i Ostturkestan sänd till Konstantinopel för studier: Han tillhörde en af de förnämsta och rikaste familjerna i landet, och hans två morbröder, hvilka skötte släktens vidtomfattande affärer, hade redan utsträckt sina handelsresor ända till Europa och därvid besökt icke blott Moskva och Konstantinopel utan äfven Berlin och Paris. Därvid hade de kommit till den öfvertygelsen, att Centralasien otvifvelaktigt hade något att lära af dessa länder och folk. Och naturligtvis gjorde den ungturkiska och panislamitiska rörelsen, som de äfven kommo i beröring med, ett starkt intryck på dessa islams trogna söner. I Stambul alltså, i khalifernas heliga stad, skulle man finna fullheten af det ljus, som Ostturkestan behöfde, ty där hade ju islams eget folk upptagit och trots religionen varit i stånd att tillgodogöra sig Västerlandets bildning och utveckling. Ungturkarna hade funnit medlet att förena religionen och den sociala utvecklingen. Och medlet var så enkelt, att det säkerligen skulle kunna komma till användning äfven i deras eget hemland. Det bestod blott däri att man tillräckligt energiskt och kraftigt klämde på religion,¹ tills den gäfvade sig, ty islam måtte väl liksom allt annat i världen kunna moderniseras.

Det var nu för att tillföra Ostturkestan dessa välsignelser och i första hand Hassan bays handelshus ännu större rikedom och anseende, än det redan ägde, som vår unge vän utrustades för sin konstantinopolitanska resa. I Stambul, som Konstantinopel öfverallt i inre Asien benämnes, gjorde han bekantskap med en annan ung man från Mindre Asien, som äfven en gång varit på jakt efter kunskapens nödiga barlast för livvets seglats. Han var redan välbeställd prokurator i ett större

¹ Religionen.

handelshus i muslimernas hufvudstad, hvilken snabba karrier han utslutande tillskref den utmärkta undervisning, han erhållit i de amerikanska missionärernas skolor. Visserligen föreföll Kamil effendi något egendomlig i sina åsikter, i synnerhet i religiösa frågor, där han rent af hyllade nazaréernas tro; men det fanns samtidigt någonting visst uti hela hans personlighet, som oemotståndligt drog den unge främlingen från Kaschgar till honom. Som resultat af denna vänskapsförbindelse finna vi en dag äfven vår kaschgarske vän Kasim akhon som elev i en af den amerikanska missionens skolor. Därefter begaf han sig till Beirut för att i därvarande kristna högskola fortsätta sina studier. Men nu förnummo släktens hufvudmän i Kaschgar till sin fasa, att deras Kasim i stället för att studera i en islamitisk skola hade begifvit sig till de otrogna nazaréernas läroanstalter, och hvem kunde under sådana förhållanden garantera, att han icke redan hade afvikit från islam. I det ena brevet efter det andra ålades han nu att ovillkorligen genast afbryta studierna och komma hem. Men då hvarken hot eller fagra löften tycktes inverka på honom, indrogs hans underhåll, och detta synes ha varit ett tillräckligt talande argument, ty en tid därefter finna vi vår unge studerande åter i Stambul, nu på återväg till sitt land. Med sin först förvärfvade och mest värderade vän, Kamil effendi, som äfven synes ha varit en man med etnografiska intressen, förde han efter hemkomsten en liflig brevväxling. Några af dessa bref innehålla så mycket af allmänt intresse, i det de belysa en mångfald af i Västerlandet okända och oförstådda förhållanden i ostturkestanska folkets lif, att vi ansett oss böra göra dem tillgängliga äfven för svenska läsare.

Första Brevet

Till min käre högt aktade vän och broder Kamil effendi,
från den ringe och oansenlige Kasim akhon mer än många hälsningar.

Sedan jag bringat dig min hälsning, är mitt första meddelande det, att jag genom Aallahs² barmhärtighet och dina förböners kraft befinner mig väl och önskar blott att än en gång få se ditt ansikte. Därtill skulle jag, som jag vid afresan från Stambul lofvade, meddela dig något från min resa.

Som du själf vet, var det med tungt hjärta, jag lemnade Beirut, och då jag skildes från dig och Stambul, föreföll det mig, som skulle jag ej vara i stånd att bära mer af bedröfvelse. Jag har hört, att andra kunna förtäras af längtan till sitt hem och sitt land, och ehuru denna kärlek till födelsebygden är mycket vanlig äfven i Ostturkestan, så kunde intet af denna känsla få rum i mitt hjärta, ty jag visste, att jag nu lemnade mitt lifs hopp och kanske min själs frälsning bakom mig för att gå till

² Allahs.

mötes en ojämn kamp med hopplös okunnighet och andeligt mörker, för att icke tala om tyranni och ofördragsamhet.

Resan öfver Svarta hafvet till Batum var god och skulle ha varit ett nöje blott, om jag hade förmått att upplyfta mitt hufvud för sorgens skull. Järnvägsresan från Batum till Baku behöfver jag ingenting orda om, ty den vägen har du ju själf rest. Från den sistnämnda platsen reste jag med ångbåt öfver Kaspiska hafvet till Krasnovodsk, hvarifrån järnvägen till Samarkand och Andidjan utgår. Du kan omöjligen föreställa dig, hvilken förskräcklig sjö Kaspiska hafvet är. Aldrig har sjösjukans gallgröna mara kramat mig så som vid denna färd. Efter tolf timmars kval ramlade jag i land vid Krasnovodsk, och därifrån hade jag en angenäm om ock en smula enformig järnvägsresa på tre dygn till Andidjan. Men där var det nu oåterkalleligen slut med européisk bekvämlighet och komfort. Vid thédags följande morgon steg jag till häst och anlände till Osch vid solnedgången. Några dagars hvila här var som en Allahs skänk icke blott för trötthetens skull utan lika mycket, för att det ju alltid förlängde tiden något till det fruktade mötet med min släkt. Det var bestämdt, att jag skulle göra bergresan i sällskap med en af min morbroders handelskaravaner, som just höll på att ordna sig för öfverresan. När så allt var redo, lemnade vi Osch med en karavan på 87 hästar, 4 mulor och 6 åsnor, lastade med papper, socker och tobak. Åsnorna användes att bära majsförrådet för hästarna.

Jag kan icke erinra mig, att jag förut berättat för dig, hur man rustar sig för en sådan där karavanfärd. Först och främst förses hästarna, som skola bära bördorna, med stora packsadlar, som täcka nästan hela hästen utom hufvudet, så att den kommer att närmast likna en stor sköldpadda. På båda sidorna om denna sadel upphissas och fastbindas så bördorna, omkring 65 kilo på hvar sida. En annan sorts lättare packsadlar förekomma äfven, men de användas mera af de karavaner, som gå på Indien och Afganistan. För ridt använda vi platta sadlar af trä med korta stigbyglar, så att man under ridten kommer att sitta ungefär som en europé på sin stol. Men ehuru detta kan låta bekvämt nog, lär detta ridsätt, för dem som ej från tidiga år blifvit vana därvid, vara en sannskyldig tortyr. Då man reser så där med en större karavan, måste också rätt många karlar följa med, vanligen en man för 7—10 hästar. Vi hade nu alltså att proviantera för nio karlar. Af en bagare beställdes för detta ändamål bröd, två säckar fulla af knytnäfstora knallar med inbakat fårfett. Fettet gör, att knallarna, som snart bli hårda som sten, i alla fall bli njutbara, då de knackas sönder och blötas upp i varmt vatten eller thé. Ett par hekto svart kakthé, femtio kilo risgryn, en påse lök och morötter, en fårsvans eller par samt litet salt och snus fulländade utrustningen. Af riset, svansfettet och morötterna lagas efter tid och lägenhet i den medförda grytan hvar eller hvarannan kväll pilau, hela främre och inre Asiens kalasmat. Hos de nomadiserande kirgiserna lyckades vi

ett par gånger under denna resa komma öfver litet kött, som alltid utgjorde ett välkommet tillskott förutom den goda feta mjölken, som man alltid kan få köpa hos dem. Kirgiserna göra det mycket enklare med sin matsäck, då de äro ute på resor. De fylla helt enkelt ett getskinn med surmjölk, hvilket hänges öfver ryggen. Ur tapphållet tager så resenären under färden sina måltider utan alla vidare ceremonier. Den sura mjölken i getskinnet blir af skakningen under färden utomordentligt välsmakande. För dem, som vuxit upp på surmjölk till frukost, middag och kväll och i många fall aldrig smakat bröd, är detta ingen försakelse alls. Och mjölken måste sannerligen vara en närande och hälsosam dryck, ty kraftigare karlar och mer rundkindade ungmör ser man sällan i våra bygder utom hos dessa bergens nomader.

För min del var jag naturligtvis ekiperad som resande köpman, d.v.s. jag hade en röd tjock filtmatte hoprullad och fastbunden bakom träsadeln, en lång slidknif nedstucken i ena stöfvelskaftet, en hög smal thékanna af koppar i ett läderfodral hängande på ena sidan af sadeln och en stor thékopp i ett likadant fodral på den andra. Skall man vara väl rustad, hör äfven en vattenpipa och en tobakspung till ekiperingen. Men då jag i likhet med de flesta yngre köpmännen här i landet öfvergifvit den traditionella vattenpipan för den ryska cigarretten, besvärade jag mig ej med denna extra packning. Slutligen kom naturligtvis den för en resande köpman oundgängliga sadelpåsen, som med sitt blandade innehåll hänger öfver sadeln om dagen och om natten tjänar till hufvudgård för resenären.

Jag har redan många gånger för dig beskrifvit denna väg öfver floder utan broar, öfver höga bergpass i snöstorm och på eländiga stigar styckevis hängande öfver svindlande bråddjup. Hvar gång jag färdas fram på dessa vägar, undrar jag blott, hur jag kunde komma fram med lifvet sist. På den femtonde dagen efter afresan från Osch anlände vi emellertid till Kaschgar. Jag undrade mycket, hur jag skulle blifva mottagen af de mina. Skulle min far och mina mäktiga morbröder hälsa mig och taga mig i famn, såsom vår sed är, då någon kär vän eller anförvant återvänder från en resa, eller skulle de hälsa mig som en främling; skulle de kanske gifva mig plats som kompanjon i affären, eftersom ju ändå en betydlig del af rörelsekapitalet däri var min arfslott efter min afsomnade moder, eller skulle de kanske alldeles förskjuta mig? Redan på gatan mötte jag min yngre morbror. Naturligtvis skyndade jag ned af hästen för att hälsa honom. Han kom och tog mina händer mellan sina, hälsade salam, frid, och frågade om resan gått lyckligt samt strök som vanligt sitt skägg — alltså en vänskaplig hälsning men ganska intetsägande. Jag gjorde mig förstås genast underrättad om, hur mina kusiner och öfriga släktingar befunno sig. Ett uttryck af tillfredställelse åter speglades i hans stela drag, när äfven jag strök mig öfver hakan och mumlade ett Allah äkbär, Gud är stor. Tydligtvis trodde han sig däri se

ett bevis för, att jag ännu icke blifvit en nazaré. Ungefär samma hälsning upprepades sedan af alla mina släktingar, men ingen frågade mig något om mina studier, hvar jag varit, hvad jag gjort eller hvad jag lärt. Endast min syster gjorde mig en afton, då vi voro allena i trädgården, några skygga frågor. Och hon hörde med stor förundran på min beskrifning af Beirut och Stambul, och ännu mer stegrades hennes förvåning, när hon erfor, att jag verkligen studerat i kristna skolor och kunde tala både franska och engelska. Slutligen frågade hon helt försiktigt, om jag då verkligen var en kafir, otrogen. Till mera tillfredställelse för henne än för mig själf kunde jag meddela henne, att jag ännu icke kommit så långt. Min kära syster anförtrodde mig nu, att min far och min styfemor, som här anses för en mycket förnäm kvinna, och mina morbröder hade kommit öfverens om, att de nu skulle göra folk af mig igen, och därför skulle de gifta mig inom släkten, såsom vår sedvänja varit sedan åldriga tider för att hindra rikedomarna att gå ut till obehöriga. Här i landet är ju vanligt, att flickorna giftas bort vid tio till tretton års ålder; men nu fanns här en kvinnlig kusin till mig, som trots fyllda tjugutvå år ännu icke varit gifven till någon man, ty det hade hitintills icke funnits någon värdig inom släkten; och nu voro vi bestämda för hvarandra. Jag såg mig redan i tanken gift med Nisa khan, henne med hvilken jag aldrig kunnat komma öfverens. Min stackars syster grät för min skull, när hon såg hur hårdt jag tog det, men förmanade mig ändå att icke genom vägran utsätta mig för släktens ytterligare misshag.

Vi ha ett ordspråk som säger: »Där Guds beskydd är, där finns ej olyckan». Och det är nog så sant. Räddningen kom för mig i detta fall från ett alldeles oväntadt håll. Innan jag reste till Stambul, hade jag visseligen³ hört, att det hade kommit européiska religionstjufvar till Kaschgar, men jag såg dem aldrig och tänkte aldrig på hvad för slags folk de voro. Nu sporde jag, att min barndomsvän, Korban akhon som jag talade med dig om vid flera tillfällen, ofta besökt dem, sedan han en gång nödgades söka hjälp i deras sjukhus för en svår knäskada. En dag, då jag gick och rufvade öfver mitt olyckliga öde, kom han helt oförmodadt till mig och sade: »jag har träffat svenska missionärer. De ha sin station utanför Sandporten. Vill du ej gå med och hälsa på dem?» Jag följde honom med glädje och blef snart bekant med dem alla. Då de hörde, att jag gått i skola hos de amerikanska missionärerna, togo de emot mig som en gammal vän. Mina släktingar ha allt jämt hållit sig på afstånd från dem, men på sista tiden hade sjukdom nödgat äfven dem att söka hjälp i Betesda, som de kalla sitt sjukhus. Och resultatet blef, att t.o.m. min rättrogne morbror fick ett hart när obegränsadt förtroende till läkaremissionären. Detta kom nu för mig som en osökt anledning att anförtro mitt bekymmer angående det planerade giftermålet åt honom.

³ Visserligen.

Och se, det jag hvarken skulle vågat försöka eller någonsin kunnat tänka på att genomföra, det gjorde han och lyckades, när han nästa gång träffade morbror. Hvarifrån få dessa människor sin makt öfver oss? Jag förstår det ej. Men det är som ordspråket säger: »Det rätta ordet uppväcker döda». Sålunda sluppo både Nisa khan och jag undan denna af oss båda så hatade förening.

Och nu min vän, hvad skall jag säga mer än detta: Må Allahs välsignelse vara öfver dig, må talrika söner växa upp i ditt palats, och må den förgängliga så väl som den oförgängliga världens rikedomar i tusenfald blifva din del! Frid!

Skrifvet i Kaschgar den 2 Muharram 1332.*

Andra Brevet.

Till min käre och efterlängtade vän Kamil effendi

från den ringe och oansenlige brodern Kasim akhon med fridshälsning.

Den första angelägenheten är att tacka dig för ditt bref, som genom posten kommit mig tillhanda. Hur skall jag nog kunna uttrycka min glädje öfver din upphöjda godhet! Det skänkte mig stor tillfredsställelse, att du och din familj må väl. Jag beder oafslåtligen för dig. Äfven jag befinner mig genom den Allförbarmandes nåd och dina förböners välsignelse vid god hälsa.

Den andra angelägenheten är, att jag ständigt längtar åter till skolan och studierna. Detta, att jag måste afbryta studierna, är och förblir säkerligen i hela lifvet min stora hjärtesorg. Och skulle jag angifva ännu en orsak till min längtan, så är det en upphöjd vänskaps känslor, som draga mig till dig.

Den tredje angelägenheten är att besvara din fråga, hvarmed vi roa oss i Ostturkestan. Först och främst kan jag då säga, att nöjeslifvet här är fullkomligt egenartadt och mycket olikt det européiska, som numera så mycket tagit öfver hand äfven i Stambul. Ehuru sålunda teatrar, dansnöjen för ungdom och dylikt här äro okända saker, så sakna vi ingalunda nöjen och förströelser. I de flesta fall äro de ganska intetsägande, och ofta är gränsen mellan nöjet och lasten hårfin, ett förhållande, som, efter det intryck jag fick af det européiska nöjeslifvet i Stambul, nog vill följa med öfverallt.

Ett af våra många ordspråk säger: »När din dag ej vill kvällas, så begif dig på vandring i basaren». Också är det att gå omkring och se på folklifvet i städerna och på marknadsplatserna en förströelse, hvars kraf tyckes ligga oss i blodet. När marknaderna icke räcka till, så anordnas folksamlingar vid helgongrafvar eller dylika platser. Det heter då

* Motsvarande den 1 december 1913. Muhammedanerna räkna sin tid i månår från profetens flykt till Medina. Början af deras första år sammanfaller med fredagen den 16 juli 622 enl. vår tideräkning. Muharram är årets första månad.

att det »upphettas» på den eller den platsen. På torsdagarna, som i de större städerna alltid äro marknadsdagar, är det rent af svårt att få en lejd handtverkare eller en dagsverkare att göra sitt arbete, ty de måste då alla »göra tamascha» d.v.s. roa sig, hvilket göres genom att vandra gata upp och gata ned, att titta på de andra, som äro ute i samma ärende, och språka med de bekanta, som möjligen råkas. Andra särskildt anordnade lekar och nöjen ha oftast en fästmåltid som centralpunkt.

När den första snön för året faller, pläga de unga männen på en del platser roa sig med en lek, som jag tror är egenartad för Ostturkestan. Möjligen skulle dess ursprung kunna härledas från de gamla kinesiska tillställningarna, som voro afsedda att fördrifva vintern och kölden. Den går så till, att någon vid ett besök hos en af sina vänner lemnar efter sig ett litet paket med snö samt ett bref skrivet på vers af ungefär följande innehåll:

»Med detta bref har jag, hjärteeröfrare, bragt dig snön.
För hjärteglädjens skull har jag tagit upp leken.
Jag har iordningställt kopp och kanna och på brickan sötsaker,
Jag har stämt såväl mandolin som fiol, cittra och tamburin.
Snö har fallit. Skall man då icke hålla vintersaisonens kalas?
Skall man icke bjuda vännerna, då man har dem rundt omkring?
Om du med påpasslighet infångar den, som bragt dig snön,
Så må du sminka honom, göra honom till en ung kvinna och prygla honom.»

Lyckas nu den som fått snön och brefvet att infånga brefskrifvaren, innan denne hunnit hem, så spar han ingalunda på det utmätta straffet. Den skyldige målas i ansiktet, iklädes kvinnodräkt och föres omkring på gatorna, under det man utropar: »Sådant är snökastarens straff». Dessutom måste han anordna gästabud för den som tagit honom fatt och hans vänner. Men skulle däremot infångandet misslyckas, så måste den utmanade parten hålla kalaset inom en vecka. Skulle denna tid gå förbi utan att inbjudningarna utgått, så skall han nästa morgon till påminnelse finna några rörvippor instuckna ofvanför sin dörr. Nu försummar han icke gärna att utan dröjsmål sända ut bjudningarna, ty nästa påminnelse vill ingen utsätta sig för. Denna består nämligen uti att den försumliges dörr en natt barrikeras med en — likbår.

Det finns ock i de olika byarna, kvarteren eller rotarna vissa kalaslag, där medlemmarna komma till hvarandra turvis på s.k. mäschräf. Under vintern samlas man till dessa fäster på kvällen vid mörkrets inbrott och återvänder först nästa morgon vid dagningen. Jag var för en tid sedan bjuden med till en sådan fäst hos vår jusbaschi, hufvudman för hundra, d.v.s. uppsyningsman för en rote. Vid ankomsten mottogos vi naturligtvis på öfligt sätt i porten af värden själf, som ledsagade oss till den iordningställda gästabudsalen. Där voro på det mattbelagda golfvet brokiga

dukar utbredda rundt omkring väggarna, så att lagom rum lemnats för sittplats mellan duken och den till ungefär en meters höjd från golvet bonade väggen. I spiseln på den ena långväggen flammade en stockvedsbrasa, och till venster om denna på högsta platsen satt stadens kasi. På dukarna voro på ett par meters afstånd från hvarandra stora trafvar af brödkakor, och ofvanpå hvarje sådan en ny trafve af små tjocka kakor. Dessa senare voro ämnade för gästerna, men underlaget var skådebröd, som sedan skulle utdelas åt de fattiga. Mellan brödtrafvarna stodo brickor med frukt, mandel och allehanda sötsaker. När jag kom in, sökte jag förstås taga plats så långt ned åt dörren jag kunde komma, men den påpasslige värden förde mig upp till en af de mer ansedda platserna. Där slog jag mig då enligt vår sed först ned och höjde händerna till bön, hvilken enligt muselmaners sed avslutades med en strykning öfver halsen eller skägget under uttalande af ordet Allah äkbär, Gud är stor. Först därefter steg jag upp och hälsade värden och de andra gästerna. Så lät värden servera mig thé i den för laget gemensamma koppen, men för att vara artig afsmakade han själf drycken, innan den räcktes åt mig, hvarefter jag från min sida, innan jag förde den till läpparna, bjöd de omkringsittande att dricka först, hvilket de naturligtvis afböjde med en artig bugning. Först därefter kunde jag få njuta mitt thé. Efter en stund, då samtalet kommit i gång och tiden var inne för litet friare umgängesformer, bjöd oss värden att »sitta stort», d.v.s. vi fingo nu tillåtelse att sitta med benen i kors eller, om vi behagade, draga upp det ena knäet under hakan och så sitta direkt på mattan i stället för att sitta med båda knäna böjda och med hälarne till sittedynor. Sedan nu sötsakerna tagits bort från dukarna, serverades den första rätten, soppa på fårkött. Men före måltiden måste vi alla för hvarf tvätta händerna genom tre öfversköljningar öfver det af en tjänare framför alla gästerna en efter en framsatta tvättbäckenet. I den med gurkmeja gulfärgade feta soppan, af hvilken en skål framsatts för hvar gäst, betade vi nu så mycket bröd, som skålen kunde rymma, hvarefter det uppblötta brödet fiskades upp med fingrarna, under det soppan dracks direkt ur skålen. Därpå angrepo vi soppköttet, som upplagts och framsatts på stora tunnbrödkakor, och vi sågo noga till, att ingenting kvarlemnades på benen. Det är icke fint att hvare sig servera eller äta annat än fårkött, hvilket dock ingalunda hindrar, att den i landet mycket talrika getstammen får släppa till det mesta »fårköttet». Dock användes äfven både nötkött och jakkött, ehuru det icke är hedersamt att framsätta sådant för sina gäster. Också förstå vi oss mycket bra på att sälja köttet efter gamla hästar under namn af jakkött alldeles som man på vissa trakter i Europa lär förstå sig på att sälja hästkött under namn af renstek.

När nu emellertid både köttbenen och våra fingrar voro tillräckligt grundligt slickade, höjde en af de närvarande sina händer till bön, i det han ropade »amen!» Allesammans följde därvid hans exempel. Efter

bönen veko vi hvar och en framför sig upp ett stycke af duken till tecken på att vi nu voro mätta, hvarpå värden kom fram och tackade oss. I Europa, där allting är bakvänt, lära gästerna tacka värden för maten. Det sättet kunna vi inte begripa, ty först och främst är det ju värden, som blifvit hedrad med att gästerna hållit till godo, och för det andra är det ju gästernas tillhörighet, allt som framsatts på duken, och därför blir allt, som icke ätes upp, en gåfva från dem till värden. Och när en hyfsad människa både blir hedrad och får mottaga gåfvor så skall hon väl tacka. Detta är vår enkla och naturliga syn på den saken. Under fruktätande, thédrickande och samspråk gick tiden fort nog till ett stycke öfver midnatt, då nästa rätt skulle serveras. Vid ett par tillfällen dansade värden själf för oss, hvilket var en stor hedersbevisning. En af min vänner, Barat akhon, stod äfven vid ett tillfälle upp och dansade för oss denna i hela Östern väl kända plastiska dans, hvilkens behag Västerlandets barn mycket sällan förstå. Men Barat akhon är en skälm, och därför väntade jag knappast något annat, än hvad som nu inträffade. Midt uppe i dansen blef han med ens stående midt framför mig under uppreparande af sina dansrörelser, hvilket hade till följd att alla med skratt och rop uppfordrade mig att göra min plikt, det ville med andra ord säga, att äfven jag skulle stiga upp och dansa. Men det finnes en utväg att med bibehållen heder friköpa sig från denna sällskapsplikt, och jag var ej sen att begagna mig däraf, i det jag kastade några mynt åt spelmännen. Därmed var jag befriad för den gången.

Framemot morgonen kom tjänaren åter med vatten för tvagningen, hvarefter de stora flata kopparfaten med en härligt doftande pilau inbars, ett fat för tre eller fyra personer. Denna rätt känner du lika väl till som jag, men här i Ostturkestan tillaga vi den något annorlunda än i västra Asien och Turkiet. I det smälta fårfettet brynes först den finskurna löken, därefter iläggas det styckade köttet och stekes lindrigt, så ganska rikligt af finskurna morötter och därpå vatten samt peppar och salt. När detta tillsammans kokt en stund, iläggas det på förhand i både varmt och kallt vatten väl tvättade riset, hvarefter grytan öfvertäckes och innehållet får stå och ångkoka vid sakta eld ungefär en timma. Denna pilau blir ej så söt, som den som lagas med russin eller andra söta frukter, men för oss är den i alla fall maträtternas kung. Denna rätt skall och måste ätas med fingrarna, om ej en stor del af dess originella smak skall gå förlorad. Men att äta med fingrarna på ett rätt sätt är ingen lättlärd konst. Europeér tyckas aldrig kunna lära sig den konsten ordentligt. Under och efter måltiden kringbjöds thé i de vanliga halfstora kopporna utan handtag. När vi voro färdiga med denna angenäma sysselsättning och i vanlig ordning smort stöflarna med det på fingrarna kvarblifna fett, tackat och bedit och tvagit händerna, började dagen bräcka, och i det samma hördes kallelseropet till den första morgon-gudstjänsten från stadens moskéer. Nu blef det hastigt uppbrott, då

somliga begåfvo sig direkt till sina hem och andra först sedan de i moskén förrättat sin morgonandakt.

Under sommaren hållas gästabuden helst i trädgårdarna och då på dagen. Man samlas då redan på morgonen och fortsätter kalasandet hela dagen till mörkrets inbrott. Särskildt vid dessa tillfällen kommer vattenpipan till flitig användning, ehuru den ingalunda är föraktad vid vinterns nattliga samkväm. Men våra vattenpipor äro mycket primitiva. I sin vanligaste form utgöres den af en medelstor kalebass med öppning för piphufvudets rör i den kupigaste delen och en dito för munstycket i den smala ändan. Vattenpipan och thékoppen äro två mycket viktiga ting i vårt samfundslif. Vid biläggande af tvister måste en af de två vara med. Och när den förorättade parten blifvit bjuden thé eller pipa af sin motpart, så utgör detta en försoningshandling ofta af vida mer värde än skrifna uppgörelser och många stora ord. Tyvärr har dock vår traditionella vattenpipa äfven fått en annan mindre hedrande användning. Den brukas nämligen äfven af de många bland oss, som blifvit slafvar under det fördärflika haschischbruket. Som du vet, är haschisch ett hartsämne från hampväxten, som, användt i stället för tobak, förorsakar ett underbart sällhetsrus men förvandlar samtidigt på kort tid sin slaf till en förslöad och halftokig stackare. Ostturkestan anses producera världens bästa haschisch.

Väl kunna vi ännu säga, att vi, som sanna muselmaner anstår, äro nyktra, ty ännu ha icke spritdryckerna i någon nämnvärd mån vunnit insteg bland oss. I detta hänseende är ställningen här bättre än i Stambul och västra Turkestan. Åtskilliga förlorade existenser finns ju, som tagit efter kinesernas och ryssarnas sed att berusa sig, men jämfördt med det antal, som tagit upp opiumbruket, äro de få.

Ett mycket uppskattadt folknöje ha vi under våren och sommaren i de stora folksamlingarna vid helgongrafvarna. Egentligen skulle det ju i dessa fall vara fromma pilgrimsfärder, men af den andan spörjes föga. Några, kanske många, fylla visserligen anständighetskrafvet, så att de äfven gråta en stund vid helgonets graf, eller passa på att söka bot för sina sjukdomar, men hufvudmotivet förblir dock alltid att roa sig. Sist men icke minst utgöra dessa folkmöten tillfällen för de annars från hvarandra afskilda ungdomarna af olika kön att sammanträffa. Ibland kan nog äfven detta sistnämnda vara till godo, men i de flesta fall måste det nog sägas vara till ondo.

För några dagar sedan var äfven jag med på ett sådant där folkmöte vid helgongrafven Häzrät-i-Afak. Jag hade just slagit mig ned för att dricka thé med några vänner vid den stora vattendammen, då min gamla beställsamma amma kom och kallade mig. Jag hade redan för flera dagar sedan anat, hvad den gamlas beställsamhet gällde, och blef därför icke alls öfverraskad då hon förde mig till en undangömd vrå i en trädgård, där två djupt beslöjade kvinnor synbarligen stodo och väntade

på oss mellan några lummiga granatbuskar. Med händerna i kors öfver magen hälsade jag dem med en bugning, såsom vår sed är, ty att ens vidröra en kvinnas hand för hälsning är hos oss opassande. Under uttalande af den fromma välsignelsen: »I Guds den förbarmandes, barmhärtiges namn», gick min ledsagerska fram till den ena af kvinnorna och lyfte försiktigt på hennes slöja. Det var blott ett ögonblick, jag såg hennes ansikte, men det var nog. Är hon lika god som skön och lika dygdig som blygsam, och det säger min förespråkarska att hon är, då är jag ändå säkerligen född i en lycklig stund och under en gynnsam konstellation. Hon lär vara 14 år gammal, och därmed är hon redan öfver den i vårt land vanliga giftasåldern. Våra flickor äro vid 14 år väl så utvecklade som de nordeuropéiska kvinnorna vid 20.

Efter detta lilla afbrott återgår jag till min berättelse om våra lekar och nöjen. Ett mycket omtyckt folknöje utgöra lindansarenas uppvisningar, som förekomma nu och då i städerna och på marknadsplatserna. På en del platser förekommer en lek med ett svängande hjul. På en rätt uppstående grof stång anbringar man i öfre änden ett stort vridbart karrhjul, från hvilket grofva rep hänga ned till en fotshöjd från marken. De som nu önska sig en sväng hålla fast i dessa rep, hvarefter hjulet genom ett par lämpligen anbragta stänger sättes i rörelse, hvarvid de som hålla i repen svänga omkring mer eller mindre högt i luften. Du finner, att vi här ha karusellen i sin primitiva form. Det säges här, att en sådan där »lyftning» skall var särdeles välgörande för kvinnor.

En stor del af alla besökande vid allmänna folknöjen äro yrkesspelare, och med dem komma vi in på ett mörkt kapitel i ostturkestanskt nöjeslif. Här bedrifves med intensiv passion flerahanda former af hasardspel. Det vanligaste är ett slags tärningsspel, där tärningarna utgöras af de små mellanfotsbenen af får eller getter. För att skaffa sig tur i dobblandet plägar man bära ett armband af mellanfotsbenen af en räf. På senare år har dessutom kortspel och vanligt tärningsspel äfven vunnit insteg. Som kort användes tunna träspånor. Det är dock mest kineserna, som äro hemfallna åt detta slag af spel. Hur allmänt det onda är, kan man få en föreställning om, då man får se, att dessa yrkesdobblare t.o.m. utgifva spelmarker, hvilka gå i marknaden som vanligt mynt.

Men nu fruktar jag, att mitt bref blifvit längre än ditt tålmod, och dock har jag icke hunnit berätta dig allt, som kunde sägas om dessa ting. Fridshälsning! Skrifvet i Kaschgar den 20 i månaden Talash 1332.

Tredje Brefvet.

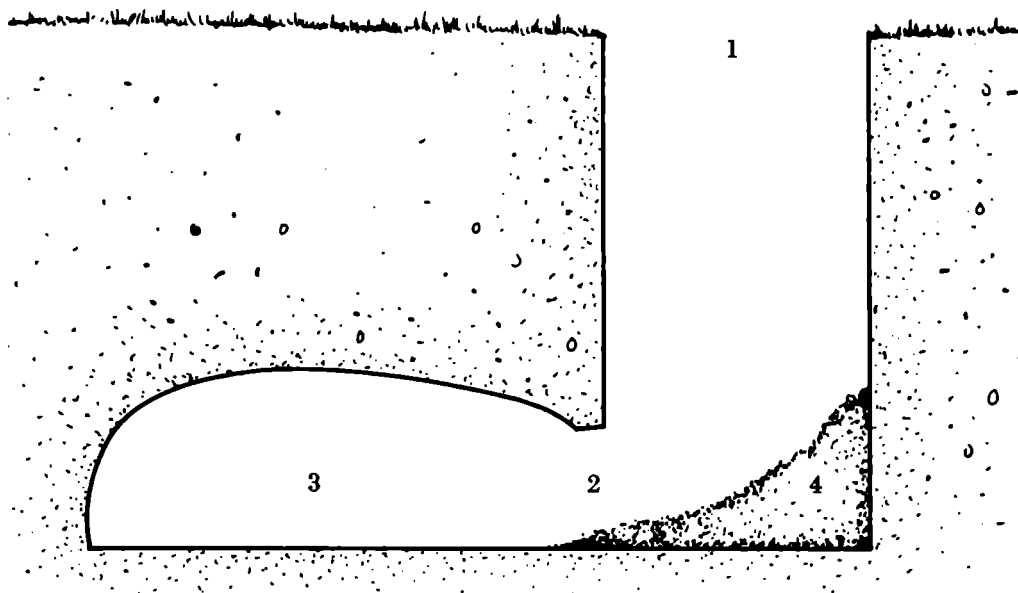
Till min välsignade och huldrike vän Kamil effendi från den ringaste brodern Kasim akhon med oräkneliga hälsningar.

Ehuru det endast är några veckor, sedan jag sände dig mitt sista bref och ännu ej har glädjen att få tacka dig för ditt efterlängtade svar, måste

jag ändå redan nu sända dig några rader. Vår familj har nämligen drabbats af en stor sorg, i det att en af mina farbröder, Supurgä bay, efter endast sex dagars sjukdom har lemnat den förgängliga världen. Därför har det den sista tiden varit mycket bestyr med allt, som hör till en så stor och i samhället så betydande mans begrafning. Hvad inflytande detta dödsfall kan komma att få på min ställning i slakten, vet jag ännu ej. Antagligen blir det, som vanligt är ibland oss, strid och rättegångar i oändlighet om arfskiftet.

Medveten om hur lifligt du intresserar dig för allt, som hör till olika nationers bruk och seder, tillåter jag mig att här begagna tillfället att meddela dig det hufvudsakliga af hvad som tilldragit sig i samband med min farbroders sjukdom och död. Sjukdomen kom på helt hastigt, och redan samma dag tillkallades en af våra infödda läkare. Sedan tillkallades en ny läkare för hvar dag, och alla föreskrefvo de olika slag af medikamenter, hvilket allt pliktskyldigast staplades upp på en hylla i väggen öfver den sjukes bädd. Blott när någon af läkarne var närvarande smakade han litet på dennes speciella medicin. Slutligen tillkallades äfven olika slag af böneläsare och andebesvärjare, ty eftersom den sjuke led af andnöd och håll i bröstet, kom man på det klara med, att han kramades af en ond ande. Först sedan alla dessa försök visat sig fruktlösa, lyckades jag tillsammans med min morbror förmå dem att sända efter den svenske läkaremissionären. Han sade mig, att det var en lunginflammation och att tillståndet var mycket betänkligt, eftersom den sjuke hade ett svagt hjärta. Redan den följande natten inkallades en koranläsare, som sedan under hela tiden, tills lifvet hade flytt, med hög och sjungande röst läste kapitel efter kapitel och emellanåt ropade i den döendes öron: »Gud är en, och utan honom finns ingen Gud, och Muhammed är hans apostel». Ehuru nog min morbror var den som bäst förstod det hopplösa i den sjukes tillstånd, tröstade han de närvarande under hela dödsarbetet med sådana ord som dessa: »Han håller på och somnar nu. Får han bara sofva litet, så blir han snart frisk igen». Men när så allt var slut tog han en tråd och band ihop de båda fötternas stortår och en duk och band därmed upp hakan, hvarefter han reste sig, uppgifvande ett högt klagorop: »Vår vän är icke mer!» Och nu instämde vi alla, män, kvinnor och barn, i högljudd gråt och ett klagoskri, som hördes vida omkring, under det vi stödde oss mot hvarandra eller omfamnade hvarandra i grupper på två och två eller tre och tre. Så småningom aftog larmet, och slutligen hördes endast enkans och ett par andra kvinnors klagosång, som med korta afbrott fortsatte ända till morgonen.

Vid dagningen började begrafningstillredelserna. Den döde tvättades med vatten tillsatt med kamfer, hufvudet rakades och likaså nedre tredjedelen af öfverläppen enligt vårt från vår fader Abraham nedärfda bruk, hvarefter hela liket sveptes i ett stort stycke hvit muslin, som knöts samman vid fötterna och hufvudet som en säck. Så lades det på

Sektion af en muhammedansk graf i Ostturkestan.

1) Graföppningen 2) "Grafvens dörr" 3) Grafkammaren 4) Kvarlemnad lös jord.

en bräda, med hvilken det placerades på likbåren. Denna öfvertäcktes med hvitt lärft — för kvinnor och barn användas kulörta bårtäcken — och så gick liktåget ut ur staden till familjegravven vid Häzrät-i-Afak, där några af våra män redan iordningställt gravven. Alla sörjande bunde en hvit gördel om lifvet, och processionen, i hvilken endast män och gossar fingo deltaga, leddes af den närmast sörjande, den dödes förstfödde son, min kusin Mosa akhon. Stödd mot en lång staf gick han hela vägen före den af fyra personer på skuldrorna uppburna båren och förkunnade sin sorg med högljudda klagorop. Vid ankomsten till gravven ställdes båren ned, och de närvarande ordnade sig i led och förrättade begrafningsnamazen.

Men för att du må fullt förstå tillvägagångssättet vid själfva graf-sättningen, måste jag här först beskrifva, hur vi tillreda våra grafvar. I hufvudsak torde det vara det samma i de flesta muhammedanska länder. Först gräver man ett omkring $1\frac{1}{2}$ meter i fyrkant stort hål, graföppningen, till ungefär två meters djup, därefter göres i ena väggen, vanligen den som vetter åt norr, en öppning, som vi kalla grafvens dörr, och där innanför utgräves en grafkammare, hvar botten beströs med torr sand.

På den ofvan nämnda lösa brädan fördes nu liket med hufvudet före ned genom graföppningen, där det mottogs af en person, som kröp in i grafkammaren och därvid drog liket efter sig från den sluttande brädan. Här löstes nu svepningens tillknutna band vid fötterna och hufvudet, ansiktet aftäcktes och vändes mot Mecka. Sedan vi alla nedkastat hvar sin handfull jord i gravven, tillmurades dörren med tegel och igenfylldes graföppningen med den uppkastade jorden. Invid gravven slogs nu upp

ett tält till skydd för koranläsaren, som skulle fortsätta med sin läsning dygnet om. De fattiga ha icke råd att bekosta så mycken läsning vid grafven, ett eller ett par kapitel få ofta vara nog, men vi hade ju råd att betala och därför skulle hela koranen läsas igenom tre gånger vid min farbrors graf.

Under de tre första dagarna efter dödsfallet lagades ingen mat i vårt hus. Vi hade fullt upp af de gåfvor, som vänner och bekanta medförde, när de under denna tid kommo för att beklaga sorgen. Vid hvarje sådant besök uppstämdes en gemensam klagolåt. Alla sådana besökande såväl som de, hvilka morgonen efter begrafningsdagen infunnit sig vid grafven, måste noggrannt antecknas för att sedan inbjudas åtminstone till det första begrafningskalaset, som hölls tre dagar efter begrafningen. På sjunde dagen hölls ännu ett och ett tredje fyrtio dagar efter dödsfallet, då sorgen aflades, d.v.s. då männen åter rakade sina hufvuden och kvinnorna tvättade och kammade sig igen. Men ännu återstår ett gästbud till den aflidnes minne ett år efter dödsfallet.

Händelserna i vår familj ha börjat komma så upp i hvarandra, att vi ha svårt att få tiden att räcka till för dem alla. I synnerhet är det en, som till min stora missräkning måst uppskjutas till följd af detta nu senast skildrade, ty man kan ju inte sörja och hålla glädjefäst samtidigt. Du skall få veta mer därom i ett annat bref, i fall du icke redan anar, hvad jag har i sinnet. Salam alekum!⁴

Skrifvet i Kaschgar den 7 i månaden Barat 1332.

Fjärde Brevet.

Till min käre högt värderade vän Kamil effendi
från din ringe vän och undergifne slaf Kasim akhon.

Sedan jag hälsat dig med frid är mitt första ärende det, att jag till min stora bedröfvelse icke ännu erhållit något bref från dig, ehuru hela 6 månader gått, sedan ditt sista anlände. Jag vill dock så gärna hoppas, att detta dröjsmål beror på den i dessa olyckliga tider så oregelbundna postgången, och icke därpå, att du glömt din ringe ovärdige slaf. Under denna förutsättning dristar jag mig att sända dig ännu ett bref. I mitt förra antydde jag *en* ny tilldragelse i vår familj, men nu kan jag berätta dig om *två*.

Den första är, att Allah, den Barmhärtige, den Allgode, skänkt min älskade syster en son. Hon är, som du vet, gift med Kutlok akhon, han som lärde sig franska så bra under sin korta vistelse i Stambul. Hos oss betraktas ännu barn som en den Högstes största välsignelse, så att äfven den fattigaste anser sig bli rik, när han får en ny mage att

⁴ A. سلام عليك *sela:m æl'ejküm* Peace be on you!

mätta i sitt hus. När därför en af våra kvinnor väntar att bli mor, drar hon sig icke undan från människor utan betraktar sig i stället såsom den mest heder värda, och hon talar gärna om, att hon är »dubbel vorden». Och hvarför skulle hon icke göra detta? Vår profet har ju sagt: »Paradiset är vid mödrarnas fötter». Första aningen om den lyckliga förestående händelsen fick jag en dag, när jag öfverraskade min kära syster, då hon stod och gnagde på en lerkoka, och till visshet kom jag kort därefter, när hon anförtrodde mig, att hon för sitt tillstånds skull icke längre vågade stiga upp på taket af fruktan för jin, andar. Vid denna tid började hon äfven äta en myckenhet af granatäpplen och dricka dess saft, på det att dess härliga röda färg skulle ingå i blodet hos det väntade barnet.

Den hjälp, som består våra stackars kvinnor i deras svåra stund, består egentligen blott däri, att en eller ett par andra kvinnor hjälpa henne att ropa och jämra sig. När barnet är födt tvättas det, men sedan får det ej badas förrän efter 40 dagar, vid hvilken tid äfven modern genomgår ett reningsbad. Intill denna tid sofver alltid barnet hos modern, och båda skyddas från maran af en öfver bädden upphängd koran. Redan på andra dagen efter födelsen matas barnet med valnötter, socker och bröd. Nu sys äfven kläderna åt den lilla. Det går ej an att göra förut, ty man kan ju inte veta, om det blir gosse eller flicka och icke ens om Allah fullföljer sin barmhärtighet, så att barnet kommer lefvande till världen. De första kläderna få icke fällas. Fällade kläder skulle hindra utvecklingen, och barnet skulle icke kunna börja gå så tidigt. Först efter de 40 dagarna lades min lille systerson i vaggan. Med en mängd amuletter i mössan, på skjortan och i handtaget på vaggan ligger han nu där för det mesta ombyltad och fastbunden. Icke ens då han skall matas, får han komma upp. Modern böjer sig i stället ned öfver vaggan. Under första åren äro barnen här i landet husets oansvariga tyranner, som behärska allt och alla. Men redan vid tre eller fyra år tillkommer en mindre behaglig omvexling i form af okvädningsord och grofva handgripligheter, när föräldrarna komma ur humöret. Vid 4—6-årsåldern börjar vanligen skolgången, och vid 8—12 år anses flickorna giftasvuxna. Gossarna få, i fall de äro rikemans barn, ofta gifta sig vid 14—16 år.

I ett föregående bref berättade jag för dig, huru jag kom att sammanträffa med Zora khan, och huru hennes ögon som gasellens och hennes kinder som den färska granatfrukten kommo mitt hjärta att brinna. Men jag fruktade för mina släktingars motstånd mot vårt giftermål, ty hon är ju icke ens släkt med slakten. Emellertid talade min amma med min styfemor och mina morbröders hustrur, och dessa talade hvar och en med sina män, och så, när de skulle rådgöra sinsemellan, befanns det att, de alla tyckte, att flickan var bra, ty hon var ju af god och rik familj, så att man kunde ju för denna gång göra ett undantag. Det går väl inte att få folk af Kasim akhon på annat sätt, menade de. Alltså sände man en dag ombud med skänker till hennes föräldrar. Och eftersom skänkerna

mottogos och ombuden blefvo väl undfägnade, gingo efter några dagar min styfmor och syster äfven dit för att nu underhandla om detaljerna. Bruden skulle ha ett par örhängen af guld med perlor, två guldarmband, två korallband, ett silverspanne, två par skor, två dräkter, den ena af siden, en liten mössa och en stor med kulle af guldbrokad och utterskinns bräm, samt en hel mängd af mattor, kuddar och sängtäcken. Allt detta fick jag redan samma dag veta genom min syster. Först en vecka efteråt kallade mig min fader till sig och började tala helt vänligt till mig om min framtid, och slutligen anförde han profetens ord: »Näst efter vinningen att omfatta islam är den störst, att taga en muselmansk hustru, hvilken fröjdar en mans ögon, efterkommer hans önskningar och vakar troget öfver hans hus och egendom, då han är frånvarande». Härtill kunde jag nu blott med tacksam rörelse svara med den gamla persiska versen:

»Hvad invändning kan väl slafven göra?
Härskarns bud har nått hans öra.»

När jag därefter gick öfver till kvinnornas gård för att träffa min syster, fann jag, att där var främmande och ämnade just vända om i porten, då min gamla amma kom och förde mig in i min styfmoders gästrum. Och se där satt ju redan min tillämnade brud jämte sin moder och några andra kvinnor. Alla med undantag af min svärmoder stego upp och hälsade mig. En duk utbreddes nu framför Zora khan, och jag bjöds att taga plats vid rummets motsatta vägg. På duken framsattes bröd och en skål med i vatten upplöst salt. Våra mödrar bröto brödet och gåfvo oss en bit hvar, sedan de doppat den i saltet. Och med detta var vår trolofning stadfäst. Min trolofvade var under hela tiden beslöjad. Ofta förbigås denna ceremoni helt och hållet. I de fattigare klasserna får den unge mannen se sin tillämnade brud hur mycket som helst, ty deras kvinnor visa sig t.o.m. på gatan utan slöja.

Nu går jag liksom drömmande, ty min Zora har blifvit mitt hjärta mycket kär. Och dock, min vän, längtar jag än till dig och till mina studier. Detta kommer dock alltid att ligga på djupet i alla mina känslor och alltid mer eller mindre grumla min lycka. Skrif till mig snart. Dina bref äro mig alltid en oasens skugga för den trötte vandraren.

Skrifvet i Kaschgar den 26 i månaden Äydkorbán 1332.

Femte Brevet.

Till min ädle broder Kamil effendi
från den oansenlige vännen Kasim akhon med oändliga hälsningar.

För det första tackar jag dig för brevet, som för en vecka sedan anlände via Amerika och Kina. Det hade varit tre månader på vägen,

men under dessa krigstider får man sällan fram ett bref från Europa på kortare tid. Sedan Kina för något mer än fyra år sedan öppnade postanstalter äfven i denna aflägsna provins, äro vi icke längre så beroende af den ryska posten som förut. De kinesiska frimärken, som användas här i Sinkiang torde intressera dig, ty jag vill minnas, att du äfven ibland sysslade med frimärksamling. De äro försedda med ett öfvertryck, som gör dem oanvändbara som frankeringstecken i andra kinesiska provinser. Vederbörande har genom denna åtgärd velat hindra för postverket menlig spekulation.

Emellertid har jag med stort intresse tagit del af ditt bref och erfarit stor glädje, då jag sett, huru du och din familj genom Allahs godhet blifvit bevarade. Äfven jag befinner mig genom dina förböners makt vid god hälsa, och jag fortsätter att oafslätligen bedja för din välgång.

Sedan jag sist skref till dig, har jag varit mycket upptagen i en rättegång inför de kinesiska myndigheterna. Personligen har jag ingenting haft med saken att göra, men då ett par personer ur vår släkt äro in-dragna däri, så måste jag liksom andra vara med och demonstrera för deras sak vid domstolen. Här är det tyvärr ej bättre ställt med rätt-skipningen, än att den som kan uppträda med ett stort antal anhängare, har större utsikt att vinna sitt mål, än den som vågar det djärfva försöket att ensam träda fram i förlitande på lagens helgd och domarens opartiskhet. Det skulle otvifvelaktigt ha varit af stort intresse för dig att få en blick in i de olika faserna af detta ytterst invecklade rättsfall, men du måste säkert vänta därmed till någon annan gång.

I stället skall jag berätta om ett bröllop, som inte var något bröllop. Hos oss där kvinnan ännu inte börjat tänka på sin frigörelse, besitter den ärbara hustrun och modern en anseelig makt i hemmet. Men denna makt kan hon svårligen utöfva, därest hon icke genom ett andra bröllop formligen blir utnämnd till heder och värdighet af matrona eller »juwan», som vi säga. När därför en kvinna nått mogen ålder och i sitt äktenskap födt ett eller helst två barn, så göres hon till »juwan», hvilket sedan berättigar henne att bära kläder af annat snitt än de unga fruarnas och framför allt att ståta i två långa lösflätor hopfästade med korallband och silfverplattor, en matronas speciella hederstecken. Detta torde vara det enda tillfälle, då våra kvinnor annars vilja erkänna att de åldras. Jag har hört nittio års gummor med tydliga anspråk på att bli trodda försäkra, att de äro femton år.

Min syster var nu nära 28 år gammal men kallades ändå alltid för »chokan», ung fru, och detta grämde henne mycket, nu sedan hon t.o.m. födt en son. I förra veckan ställde därför hennes man till med stort juwanbröllop åt henne och bjöd hela vår släkt, min aflidna moders släkt och sin egen släkt, förutom en mängd af vänner och bekanta både till honom och henne. Alla kunde ju inte komma, men där voro ändå mer än 250 gäster samlade. Kalaset varade i hela tre dagar. De flesta af gästerna

medförde större eller mindre gåfvor, såsom gödda får och höns, sidenstycken och mattor m.m. Männen togos emot och förplägades i min faders gård och kvinnorna i en min morbroders gård, som ligger snedt emot öfver gatan. På tredje dagen undfägnades alla stadens tiggare. Inalles åts där upp under dessa dagar fem feta får och en oxe förutom en myckenhet af höns och unga dufvor. Min syster är nu mycket belåten och uppbär med synbar värdighet sina långa lösflätor, som räcka henne till hälarna. Nu får hon sitta högt upp vid gästabuden, och ingen talar hvarken till eller om henne annat än som hade hon varit en ärevördig och hederlig matrona i alla sina dar.

Kutlok akhon sänder sin hälsning. Äkhlät hadji sänder ock sin hälsning. Frid!

Skrifvet i Kaschgar den 29 i månaden Säfär 1333.

Sjette Brefvet.

Till min högt värderade vän Kamil effendi
från din allra ringaste broder Kasim akhon.

Sedan jag hälsat dig med frid och meddelat dig, att jag befinner mig väl och hoppas att äfven du genom Allah den Högstes nåd befinner dig vid god hälsa, måste jag som mitt första ärende framföra min ursäkt för det långa dröjsmålet med detta bref. Orsaken är, att jag under den sista tiden varit så upptagen med anledning af mitt bröllop, att det har varit mig omöjligt att sitta ned och samla mina tankar förrän nu. Men nu är det öfver, och Zora khan har som min hustru redan flyttat hem till vårt hus.

Eftersom du i ditt bref bad mig att beskrifva ett ostturkestanskt bröllop, tar jag nu tillfället i akt och sänder dig en sammandragen berättelse om, hur det tillgick vid vårt. Men först måste jag förutskicka den anmärkningen, att detta kan gälla som typ endast för ett rikemans bröllop, då ynglingen hemför sin första brud, som är ämnad att blifva den s.k. stora frun i huset. De bröllop, som hållas när en bihustru tages, äro icke att räkna med. Oftast ingås sådana förbindelser i all tysthet.

Förberedelserna till vårt bröllop började flera veckor i förväg, i det man sände till de i bergstrakterna betande hjordarna och lät hemta de fetaste fåren. I min svärfader Emin begs stora gård, där bröllopet hölls, murades det, rappades och målades både innan och utan, och kring väggarna uppsattes nya bonader af röd- och blårutiga stråmattor i de yttre rummen och af blommigt bomullstyg i de andra. Tyger inköptes och en hel rad af skräddare sattes i verksamhet att sy icke blott, hvad som behöfdes för husets folk, utan dessutom rockar i alla möjliga storlekar och kvalitéter, ty vid en sådan fästlighet måste många af gästerna icke blott förplägas med mat och dryck utan äfven höljas, som det heter,

med en rock. Vid våra egna skvaltkvarnar förmaldes en mängd af hvete för brödbaket, ty bagarbröd gillas icke i vårt hus. I stora tråg utrördes det handsiktade mjölet med salt och vatten till en fast deg, som tillsattes med surdeg. Jäst, sådan som användes i Europa, känner man ej till här. När degen hade jäst nog, utformades kakorna antingen mellan fingrarna eller mot ett utbredt tygstycke med en kafle, beströddes med hackad lök eller andra kryddor samt smälldes fast vid ugnsväggen i den med en öppning i toppen försedda klockformiga ugnen. Samtidigt försiggick slakten i en af min morbroders gårdar. Utom de mångfaldiga tillredningar af köttet, som förekommer vid slakt, tillreddes nu äfven korf och lungfyllnad. Korfven bereddes så, att, sedan korfskinnen nödtorftigt sköljts ur i ett dike med rinnande vatten, en tunn blandning af okokta risgryn, små lefverbitar, kryddor och vatten ifylldes. Först vid kokningen, när grynen svällde, fick korfven sin rätta form. Lungfyllningen tillagades så, att i de båda sammanhängande lungorna inpressades genom de öppna luftrören först något litet upphettad linolja och därefter en tunn mjölvälling, tills lungorna blefvo alldeles utspända. Det hela koktes så i vatten och skars i bitar, som serverades för sig eller tillsammans med korfven. Blodet af slaktdjuren tages, som du vet, aldrig till vara af oss muselmaner. Under dessa dagar voro gatorna utanför våra hus alldeles uppblötta af allt det vatten, som vattenbärarna spillt. I våra städer föres nämligen allt vatten till hushållen i små träämbar. I hvarje stad finns det hundratal af människor, hvilka uteslutande ha sitt lefvebröd af vattenbärning.

Två veckor före den bestämda tiden utsände min svärfar skrifna bjudningar till bröllopet, och redan ett par dagar före den angifna tiden började gästerna anlända från längre bort belägna platser. De andra infunno sig på första bröllopsdagens morgon. Alla som ansågo sig något vara medförde skänker, mest i form af lefvande får.

På aftonen, sedan alla gästerna förplägats, ägde vigseln rum. Den tillgick enligt vår allmänna sed så, att vigselförrättaren, framför hvilken bröd och salt efter måltiden hade framsatts, först gjorde sig underrättad om kontrahenternas namn, om kvinnan var till äktenskap ledig, om hon var frånskild hustru eller jungfru, samt hvilken som bortgifte henne. Så frågade han min far, om han var villig att låta mig taga henne och hennes far, om det var hans vilja att bortgifta henne. Därefter vände han sig till de af brudens fader utsedda tre vittnena och sporde, med huru många löften han skulle binda oss. Dessa föreslogo tjugusjutusen. Och nu började han på blandad turkiska och arabiska upprepa det vanliga formuläret, hvarvid genom flera omsägningar betonades, att han nu med tjugusjutusen löften band oss vid hvarandra. Slutligen ställdes frågan till mig, om jag ville taga Emin begs dotter Zora till hustru. Och därtill svarade jag naturligtvis ja. Nu vände han sig äfven till bruden, som djupt beslöjad, stod i den halföppna dörren till närgränsande rum och

frågade, om hon mottog mig och ville hafva sin lust endast i mig. Men nu fick han intet svar. Det skulle ju ha sett så angeläget ut af henne och därtill oblygt att svara genast. Icke ens då frågan upprepades för andra gången, gaf hon något svar, men då började, såsom sed är, de andra kvinnorna att knuffa henne och uppmana henne att inte vara svårnödgad utan svara ja, hvilket hade till följd, att hon, då frågan för tredje gången upprepades, svarade ett knappt hörbart ja, hvilket nu med iver och öfvertygelse gjordes hörbart af de andra kvinnorna. Därpå bröt vigselförrättaren ett bröd, hvaraf två bitar doppades i saltet och öfverräcktes, den ena till mig, som satt i närheten, och den andra till Zora khan genom de andra kvinnornas förmedling. Efter en kort bön stego alla gästerna upp och lyckönskade oss och prisade Emin beg lycklig, som fått en så god måg och min fader icke mindre lycklig, som fått en så rik och älskvärd sonhustru. Kvinnorna med bruden drogo sig nu omedelbart tillbaka till sin afdelning af huset, och somliga af gästerna bröto upp för att återkomma följande dag, men andra, i synnerhet det yngre elementet, höll ut till sent på kvällen under skämt och glam och dans till den gnällande och klappande musiken af clarinett, fiol, cittra, ett slags långhalsad luta med två strängar, tamburin och trumma. Och så pågingo kalas och fästligheter under en hel vecka. Så snart musiken gifvit till känna för omgifningen, hvad som var på färde, gick meddelandet som en löpeld ut till alla stadens och den omgifvande landsbygdens tiggare, och det dröjde icke länge, förrän den första flocken af dessa objudna gäster infann sig vid porten. Alla fingo sina skålar fyllda med god mat, och ingen gick tomhändt bort, ty vi tro på, att Allah hör de fattigas böner, och vi ville gärna att de alla skulle bedja för vår välgång.

Men nu frågar du kanske, hvad vi gjorde under hela denna kalasvecka. Jo, vi åto, drucko, pratade, rökte, lyssnade till musiken, sjöngo eller dansade eller sågo på, när andra dansade. Och sist men icke minst deltog vi uti eller åsågo under hela två dagar den vid alla stora bröllop oundgängliga ryttarkampen om killingen, s.k. oghlak. Min svärfar hade första dagen utfäst ett pris af 50 ser silver (50 ser = 1750 gm), och den andra dagen utfäste mina morbröder den samma vikten fördubblad. Stadens och den omgifvande traktens unga män med sina bästa hästar hade infunnit sig, och i den uttorkade flodbädden på stadens norra sida försiggick täflingen. Dessa ryttartäflingar tillgå så, att en ryttare jagar ut öfver fältet med en slaktad killing i ena handen, hvarefter hela hopen af täflande rusar efter för att beröfva honom den. Lyckas någon att rycka till sig killingen, så gäller det nu för denne att i sin tur komma undan de andra. Priset vinner den, som lyckas att med bytet uppnå ett i närheten af täflingsplatsen angifvet hus. På vissa platser, i synnerhet hos kirgiserna, håller man särskilda snabba hästar endast för denna art af kapplöpningar.

När så bröllopsdagarna voro till ända återstod blott brudens hem-

förande. Detta sker numera i allmänhet vida mindre omständigt, än hvad fallet blef hos oss, där brudbärstolen på gammaldags storstiladt vis fick lof att komma till användning. På åttonde dagens afton fördes bruden af kvinnorna till den i siden, sammet och brokad prydda bärstolen, hvilken bars af tjänare från min faders gård. På min bästa häst i ny mundering med silverbeslag och schabrak red jag före, omgifven af en skara unga män. I têtén spelade musiken, och före och efter tåget gingo fackelbärare. Hela tiden hurrades och ropades, och äfven folket, som samlats på gatorna för att se på ståten, utbrast i jubelrop. Vid porten till min faders hus mottogos vi af min fader och vid den inre porten af min styf-mor, hvilka båda omedelbart ledsagade oss till den för oss iordningställda afdelningen af gården. Hos oss är det nämligen icke sed, att sönerna flytta bort, när de taga sig hustru, utan de bo kvar med sina familjer på faderns gård. På detta sätt är det icke ovanligt, att flera familjer växa upp under samma tak och vid gamle farfars fötter. Och under hans lydriad och tuktan stå vi alla, söner, sonhustrur och barnbarn, så länge den gamle patriarken lefver.

Om en månad eller par skall jag, om Gud vill, göra en längre affärsresa inåt Kina för mina morbröders räknig, och jag torde icke återkomma förrän om ett eller ett och ett halft år. Jag fruktar därför, att det nu blir ett längre afbrott i vår brefväxling, men jag glömmar ej den ädlaste och bäste af alla mina vänner, och den dag jag återkommer, skall du åter få höra af mig.

Skrifvet i Kaschgar den 29 i månaden Ara 1333.

List of Works Quoted

- AHLBERT, G., *Islam som kulturbärare*. (På obanade stigar, pp. 195—200. Stockholm 1917).
- *Ordspråk*. (På obanade stigar, pp. 97—99. Stockholm 1917).
- *Vakf*. (På obanade stigar, pp. 231—235. Stockholm 1917).
- BERGMAN, F., *Travels and Archaeological Field-Work in Mongolia and Sinkiang — A Diary of the Years 1927—1934*. Stockholm 1945. (Reports from the Scientific Expedition to the North-Western Provinces of China under the Leadership of Dr. SVEN HEDIN. Publication 26).
- BEVERIDGE, H., *The Khojas of Eastern Turkistan*. (Journal of the Asiatic Society of Bengal. Vol. 71: 1: 1, pp. 45—46. Calcutta 1902).
- CZAPLICKA, M. A., *The Turks of Central Asia in History and at the Present Day. An Ethnological Inquiry into the Pan-Turanian Problem, and Bibliographical Material Relating to the Early Turks and the Present Turks of Central Asia*. Oxford 1918.
- DIEM, C., *Asiatische Reiterspiele. Ein Beitrag zur Kulturgeschichte der Völker*. Berlin 1941.
- FEROZ AHMAD, *The Young Turks. The Committee of Union and Progress in Turkish Politics 1908—1914*. Oxford 1969.
- FORSYTH = Report of a Mission to Yarkund in 1873, under command of T. D. FORSYTH. With Historical and Geographical Information Regarding the Possessions of the Ameer of Yarkund. Calcutta 1875.
- GRENARD = GRENARD, F., *Le Turkestan et le Tibet. Etude ethnographique et sociologique*. Paris 1898. (J.-L. DUTREUIL DE RHINS, *Mission scientifique dans la Haute Asie 1890—1895. Deuxième partie.*)
- HARTMANN, M., *Der islamische Orient. IV. Zentralasiatisches aus Stambul*. Berlin 1902.
- HÖGBERG, L. E., *Betesda*. (På obanade stigar, pp. 393—397. Stockholm 1917).
- *Bort med religionstjuvarna*. (På obanade stigar, pp. 322—336. Stockholm 1917).
- *Huru vi bodde och byggde* (På obanade stigar, pp. 297—301. Stockholm 1917).
- J = JARRING, G., *An Eastern Turki-English Dialect Dictionary*. Lund 1964. (Lunds Universitets årsskrift. N.F. Avd. 1. Bd 56. Nr. 4).
- JARRING, G., *Materials to the Knowledge of Eastern Turki. Tales, Poetry, Proverbs, Riddles, Ethnological and Historical Texts from the Southern Parts of Eastern Turkestan. With Translation and Notes. 1—4*. Lund 1946—1951. (Lunds Universitets årsskrift. N.F. Avd. 1. Bd 43. Nr. 4; Bd 44. Nr. 7; Bd 47. Nr. 3—4).
- *The Ordan-padishah-system of Eastern Turkistan Shrines*. (Hyllningsskrift tillägnad Sven HEDIN på hans 70-årsdag den 19 febr. 1935, pp. 348—353. Stockholm 1935).
- *Wörterverzeichnis zu G. RAQUETTES Ausgabe von Täji bilä Zohra* (Lund 1930). Lund 1967. (Acta Universitatis Lundensis. Sectio I. Theologica. Juridica. Humaniora. 4).

- JÄSCHKE, G., *Der Turanismus der Jungtürken. Zur osmanischen Aussenpolitik im Weltkriege.* (Die Welt des Islams ... Bd 23, pp. 1—54. Leipzig 1941).
- КАТАНОВ = Катановъ, Н. О., *О погребальныхъ обрядахъ у тюркскихъ племенъ Центральной и Восточной Азіи.* Казань 1894. (Извѣстія общества археологии, исторіи и этнографіи ... т. 12).
- КАТАНОВЪ, N. Th., *Über die Bestattungsgebräuche bei den Türkstämmen Central- und Ostasiens.* (Keleti Szemle. T. 1. Budapest 1900).
- КАТАНОВЪ = Катановъ, Н. О., *Правила мусульманскаго хорошаго тона.* (Кавказскій Вѣстникъ. 1900: 1—2, стр. 91—94, 29—38. Тифлисъ 1900).
- КАТАНОВ—MENGENS I = *Volkskundliche Texte aus Ost-Türkistan.* Aus dem Nachlass von N. Th. KATANOV herausgegeben von K. MENGENS. Berlin 1933. (Sonderausgabe aus den Sitzungsberichten der Preussischen Akademie der Wissenschaften. Phil.-hist. Klasse. 1933. XXXII).
- КАТАНОВ—MENGENS II = *Volkskundliche Texte aus Ost-Türkistan. II.* Aus dem Nachlass von N. Th. KATANOV herausgegeben (von K. MENGENS). Berlin 1943.
- KINDERMANN, H., *Über die guten Sitten beim Essen und Trinken das ist das 11. Buch von al-Ghazzālī's Hauptwerk.* Übersetzung und Bearbeitung als ein Beitrag zur Geschichte unserer Tischsitten. Leiden 1964.
- ЛЕ СОQ, A. v., *Sprichwörter und Lieder aus der Gegend von Turfan mit einer dort aufgenommenen Wörterliste.* Leipzig und Berlin 1911. (Baessler-Archiv. Beiheft 1).
- *Turfan-Miszellen.* (Deutsche Literaturzeitung. Jahrg. 1924. Heft 26).
- Lunds Universitets matrikel 1939. Utgiven av Wilhelm NORLIND och Bror OLSSON. Lund 1940.
- МАЛОВ = Малов, С. Е., *Лобнорский язык. Тексты, переводы, словарь.* Фрунзе 1956.
- МАЛОВ = Малов, С. Е., *Уйгурские наречия Синьцзяна. Тексты, переводы, словарь.* Москва 1961.
- НАДЖИР = Наджип, Э. Н., *Уйгурско-русский словарь.* Москва 1968.
- På obanade stigar. Tjugufem år i Ost-Turkestan. Svenska Missionsförbundets mission i Ost-Turkestan. Illustrerade skildringar av missionärer. Redigerad av J. E. LUNDAHL. Med förord av J. P. NORBERG. Stockholm 1917.
- PANTUSOV = Пантусовъ, Н. Н., *Мусульманскіе мазары въ г. Учъ-Турфанъ и окрестностяхъ его ...* (Сборникъ въ честь семидесятилѣтія Григорія Николаевича Потанина. С.— Петербургъ 1909. (Записки имп. русск. географическаго общества по отдѣленію этнографій. Т. xxxiv, стр. 431—444.)
- RAQUETTE, G., *Eastern Turki Grammar. Practical and Theoretical with Vocabulary.* P. 1—3. Berlin 1912—14. (Mitteilungen des Seminars für orientalische Sprachen. Jahrg. 15—17. Abt. 2).
- *Ost-Turkestans historia.* (På obanade stigar, pp. 43—65. Stockholm 1917).
- *Sjukhus och läkaremission.* (På obanade stigar, pp. 398—411. Stockholm 1917).
- *Täji bilä Zohra.* Eine osttürkische Variante der Sage von Tahir und Zohra. Lund & Leipzig 1930. (Lunds Universitets årsskrift. N.F. Avd. 1. Bd 26. Nr. 6).
- SA'DI, *The Gulistan; or, Rose Garden of SHAIKH MUŞLIHU'D-DIN SA'DI of Shirāz translated from a revised text, with copious notes, and a life of the poet.* By John T. PLATTS. London 1873.
- SCHULTZ, A., *Kaschgar (Chinesisch Turkestan), Stadt und Landschaft.* Hamburg 1921. (Beiheft zum Jahrbuch der Hamburgischen Wissenschaftlichen Anstalten. 37).
- SHAW, R. B., *The History of the Khōjas of Eastern-Turkistan, summarized from the Tazkira-i-Khwājagan of Muḥammad Şādiq Kāshghari.* Edited with in-

- roduction and notes by N. ELIAS. Calcutta 1897. (*Journal of the Asiatic Society of Bengal*. Vol. 66. P. 1. Supplement).
- Visits to High Tartary, Yârkand, and Kâshghar (formerly Chinese Tartary), and Return Journey over the Karakoram Pass. London 1871.
- SHIPTON, E., *That Untravelled World. An Autobiography*. New York 1969.
- Skizzen aus Taschkent. I. Die Ssarten, ihr wirthschaftliches Leben etc. II. Sitten und Gebräuche der Ssarten. (*Russische Revue*. 3. St. Petersburg 1873. pp. 128—49, 353—68).
- SKRINE, C. P., *Chinese Central Asia. With an introduction by Sir Francis YOUNG-HUSBAND*. (1926). New York & London 1971. (Reprint).
- SKRINE, C. P. & NIGHTINGALE, Pamela, *Macartney at Kashgar. New Light on British, Chinese and Russian Activities in Sinkiang, 1890—1918*. London 1973.
- SYKES & SYKES = SYKES, Ella & SYKES, Percy, *Through Deserts and Oases of Central Asia*. London 1920.
- TÖRNQUIST, J., *Genom vildmarker och sagoländer. Från Kaschgar till Jerusalem*. Stockholm 1928.
- *Kaschgar. Några bilder från innersta Asiens land, folk och mission*. Stockholm 1926.
- UKERS, W. A., *All about Tea*. Vol. 1—2. New York 1935.
- VALIKHANOV = Валиханов, Ч. Ч., *Собрание сочинений*. Т. 1—5. Алма-Ата 1961—1972.
- VAMBERY, A., *Ein chinesisches-tatarischer Originalbrief, übersetzt und mit Anmerkungen begleitet*. (*Zeitschrift der deutschen morgenländischen Gesellschaft*. 19. 1865).
- WOLLASTON, A. N., *A Complete English-Persian Dictionary Compiled from Original Sources*. London 1889.
- ZAREVAND, *United and independant Turania. Aims and designs of the Turks*. Translated from the Armenian by V. N. DADRIAN. Leiden 1971.
- خطوط المتنوعه يعنى الله شهرينك رسم خط و وثيقه لارى
Kashghar 1931.

- roduction and notes by N. ELIAS. Calcutta 1897. (Journal of the Asiatic Society of Bengal. Vol. 66. P. 1. Supplement).
- Visits to High Tartary, Yârkand, and Kâshghar (formerly Chinese Tartary), and Return Journey over the Karakoram Pass. London 1871.
- SHIPTON, E., That Untravelled World. An Autobiography. New York 1969.
- Skizzen aus Taschkent. I. Die Ssarten, ihr wirthschaftliches Leben etc. II. Sitten und Gebräuche der Ssarten. (Russische Revue. 3. St. Petersburg 1873. pp. 128—49, 353—68).
- SKRINE, C. P., Chinese Central Asia. With an introduction by Sir Francis YOUNG-HUSBAND. (1926). New York & London 1971. (Reprint).
- SKRINE, C. P. & NIGHTINGALE, Pamela, Macartney at Kashgar. New Light on British, Chinese and Russian Activities in Sinkiang, 1890—1918. London 1973.
- SYKES & SYKES = SYKES, Ella & SYKES, Percy, Through Deserts and Oases of Central Asia. London 1920.
- TÖRNQUIST, J., Genom vildmarker och sagoländer. Från Kaschgar till Jerusalem. Stockholm 1928.
- Kaschgar. Några bilder från innersta Asiens land, folk och mission. Stockholm 1926.
- UKERS, W. A., All about Tea. Vol. 1—2. New York 1935.
- VALIKHANOV = Валиханов, Ч. Ч., Собрание сочинений. Т. 1—5. Алма-Ата 1961—1972.
- VAMBERY, A., Ein chinesisches-tatarischer Originalbrief, übersetzt und mit Anmerkungen begleitet. (Zeitschrift der deutschen morgenländischen Gesellschaft. 19. 1865).
- WOLLASTON, A. N., A Complete English-Persian Dictionary Compiled from Original Sources. London 1889.
- ZAREVAND, United and independant Turania. Aims and designs of the Turks. Translated from the Armenian by V. N. DADRAN. Leiden 1971.
- خطوط المتنوّعه يعنى الله شهرينك رسم خط و وثيقه لارى
Kashghar 1931.

SCRIPTA MINORA 1968—1969

1. Specimens of Humanistic Research. Papers Read at the 50th Anniversary of the Regia Societas Humaniorum Litterarum Lundensis.
2. INGER ROSENGREN: Inhalt und Struktur. *Milti* und seine Sinnverwandten im Althochdeutschen.
3. Bo SELTÉN: Early East-Anglian Nicknames: 'Shakespeare' Names.

SCRIPTA MINORA 1969—1970

1. BRITA EGARDT: Äkta makars fördel av oskiftat bo. En studie på temat lag—sedvana. Zusammenfassung.
- 2-3. SVEN KJÖLLERSTRÖM: Gustav Vasa, klockskatten och brytningen med Lübeck. Zusammenfassung.

SCRIPTA MINORA 1970—1971

1. BERTIL SUNDBY: Front-Shifted ING and ED Groups in Present-Day English.
2. ERIK Rooth: Studien zu drei Adjektiven aus der althochdeutschen Frühzeit (arundi, unmanalômi, widarzômi).
3. JOHANNES LINDBLOM; Erwägungen zur Herkunft der Josianischen Tempelurkunde.

SCRIPTA MINORA 1971—1972

1. BERTA STJERNQUIST: Archaeological Analysis of Prehistoric Society.
2. ALBERT WIFSTRAND: Laonikos Chalkokondyles, der letzte Athener. Ein Vortrag nebst einem Nachwort von Christian Callmer und einer Wifstrand-Bibliographie von Sven G. Sjöberg.
3. BERTA STJERNQUIST: Technical Analysis as a Factor in Archaeological Documentation.

SCRIPTA MINORA 1972—1973

1. LENNART HÅKANSON: Statius' Thebaid. Critical and Exegetical Remarks.
2. CHRISTIAN CALLMER: Abraham Fornander. Thirteen Letters to Erik Ljungstedt edited with Introduction and Notes.
3. GUNNAR JARRING: A Tall Tale from Central Asia.

SCRIPTA MINORA 1973—1974

1. JERKER BLOMQVIST: Der Hippokratetext des Apollonios von Kition.
2. ALF TORP: Gamalnorsk ordavledning. Nyutgåva med rättelser och register ombesörjd av Gösta Holm.

SCRIPTA MINORA 1974—1975

1. GERT JEPSSON: Prästrelationerna från Luggude och S. Åsbo av år 1624 utgivna med inledning och noter.
2. STAFFAN FOGELMARK: Chrysaigis IG XII, v, 611.
3. Bo SELTÉN: Early East-Anglian Nicknames. Bahuvrihi Names.

SCRIPTA MINORA 1975—1976

1. GUNNAR JARRING: Gustaf Raquette and Qasim Akhun's Letters to Kamil Efendi. Ethnological and Folkloristic Materials from Southern Sinkiang edited and translated with Explanatory Notes.

ISBN 91-40-03904-8

LiberLäromedel